

**Gyöngé, törékeny bárkán evezek
félve, remegve, egyedül
a viharzó, háborgó élettengeren...**

**Mester! jaj alszol? úgy zúg a vihar
vagy miért fekszel olyan csendesen?
a vitorlákba kapaszkodtam eddig
de az is, hallod - hogy recseg, ropog!
a bárka fáján kemény ütődéssel
körültünk a jégeső kopog!
Jaj! most egy hullám csapott át fölöttem,
rémült csapzottan merem a vizet
ki a bárkából, míg messze előttem
villám hasítja ketté az eget...!
a villámfénynél iszonyatos örvényt
látok tátongva felém kavarogni!
Kelj föl Uram! Mert eltört a vitorlám!
És már nem tudok mibe kapaszkodni!**

**Valaha régen Péter hajójából
a Genezáret örvénylő vizét
lecsendesítve újra visszaadtad
a Péter gyöngé erőtlen hitét!**

**Ugye nem hagysz el engem sem Uram!
hiszen látod mily erőtlen vagyok!**

**- s az Úr megszólal halkán csendesen: -
"kicsinyhitű hiszen veled vagyok!"**

**(Géczy Ivánné Szilágyi Ilona
1929. Nagyvárád)**

Kedves Olvasók!

Nagy örömünkre szolgált, hogy Miklovicz Laci elfogadta meghívásunkat és csatlakozott a Szerkesztőségünkhöz. Laci Bokor múltja és jelene, valamint személyisége biztosíték számunkra, hogy a Koinónia méltó emlékezés tud lenni az Alapítóra, Gyurka bácsira...

XXIII. évfolyam 10. szám 2016. október

A Koinónia régebbi számai elérhetők:
www.faragoferenc.webnode.hu

Bulányi Gy.: Írástudók	3239
Vincze E.: Skizofrén gondolatok...	3241
Kaszap M.: Amerikában jártam	3245
Garay A.: Migránsok	3249
Mlecsenkov A.: Menekült kérdés	3250
Kaszap A.: Kedves Bandi!	3251
Dryp.: Parázsra lép...	3251
Király I.: Értékvédelem	3252
Csutkai E.: Egyházaszfaluról	3254
Kéry M.: Beszámoló	3255
Dőry I.: A fenntarthatóság...	3256
Barcza B.: Az emberhalász...	3258
Bulányi Gy.: Egyházrend	3262
Urbán J.: Bokor-Totya-Mise...	3264
Totya emlékezések...	3268
Merza J.: Teréz Anya	3270

«Az emberi elköteleződés folyóirata – családunkért, nemzetünkért, mindenkiért – Isten Országá megvalósulásáért.»

Elérhetőség: koinonia.tarsak@gmail.com

BULÁNYI GYÖRGY ÍRÁSTUDÓK...

Vannak az írástudók. Az Újszövetség nyelvén: grammateüs, többes számban: grammateis. A gramma betűt jelent magyarul. Jézus ajkára adva 22 ízben kerül elő ez a szó az evangéliumokban. Megérne egy prédikációt: megnézni, miket mond Jézus az írástudókról. A vastagját viszont tudjuk e megnézés nélkül is: kezükbe adatik Jézus, szenvednie kell tőlük Jézusnak. Gyilkosok, próféta-gyilkosok, Jézus-gyilkosok. A mai evangéliumi szakaszban azonban másfelől közelíti meg őket Jézus. Más jellemvonásai kerülnek elő.

Előbb azonban nézzük meg, kik voltak ezek az írástudók. A Jézus korabeli zsidó nép írni, olvasni tudó nép volt, de nem a maga teljességében. Csak minden második tudott. A férfiak. Ők vezették a család imádkozását, amelynek része lehetett a tóra egyes részeinek a felolvasása is. Minden zsidó településen volt zsinagóga. Minden zsinagógában volt a serdülő fiúk számára iskola. Minden ha rmincadik évét betöltött zsidó férfi jelentkezhetett a szombati zsinagógai istentiszteleten olvasásra. Jézus is jelentkezhetett. Tudjuk, hogy a názáreti zsinagógában Izajás tekercsét kapta. Jézus tudott írni, olvasni, de nem volt írástudó.

Jeruzsálemben viszont volt főiskola is. Jeruzsálem pusztulása után pedig a tengerparti Jabnéban, görögül: Jamniában. A talán három éves főiskolának egyetlen tárgya volt: a zsidó szentírás beható ismerete. Jézus nem végezte el ezt a főiskolát. Szent Pál igen. Életírói úgy sejtik, tizenhárom éves volt, amikor elkezdte. Az iskola minden szellemi pályára képesített: hivatalnokok, ügyvédek, stb. lehettek, akik elvégezték azt. Ők voltak a zsidó társadalom nadrágos emberei. Rajtuk kívül még két réteg alkotta a zsidó társadalom elitjét. Az egyik volt a főpapoké. Ezek Lévi törzsének tagjaiból, akik mind papok és leviták voltak, emelkedtek ki. Nem végeztek főiskolát. A másik réteg volt a vagyoni arisztokrácia, a vének. Magyar történeti megfelelői a virilisek, a legtöbb adót fizetők, a leggazdagabbak. Ők sem végeztek főiskolát. A főpapok és vének nem szellemi elitje mellett az írástudók adták a zsidó társadalom szellemi elitjét.

A mai evangéliumi szakaszban Jézus így jellemzi őket: megkülönböztető hosszú köntöst öltenek magukra, várják, hogy köszönjenek nekik, ha megjelennek valahol, akár zsinagógában, akár évessel összekötött találkozókon, igényelték maguk számára a megtisztelést kifejező helyeket, a végzettségüknek kijáró megbecsülést. Ez a rajz megfelel a társadalmi elit viselkedésének. De Jézus mond ennél súlyosabbat is róluk: felélik az özvegyek házait. Hogyan tudhatták felélni? Minden társadalomban vannak perek, vannak jogi ügyletek. Jókai és Tolnai Lajos regényeiből jól ismerjük a pereskedő nemeseket, gazdagokat, akiknek vagyonát megemésztik a pereket bonyolító ügyvédek, azaz - zsidó fogalommal - írástudók. De mivel ők teológia főiskolát végeztek, ezért imádkozó ügyvédek is voltak. Csak színleg imádkoztak nagyokat. Jézus nem tartja igazi Isten megközelítésnek imádságukat, ha az árukapcsolásban van az özvegyek kiforgatásával vagyonukból, házukból. Böven lehettek a korabeli köz- és magánéletnek, és Jézusnak is sztorijai erről, melyeket az evangélisták nem jegyeztek fel, de amelyek Izrael életében mindennapiak voltak.

Jézus summáz: ezektől az írástudóktól óvakodniok kell a tanítványainak. Akkor is óvakodniok kell tőlük, ha gazdagként gazdagon dobálnak a templomperselybe. Kitől nem kell a tanítványoknak

óvakodni? A szegény özvegytől, aki nem a feleslegéből dob a perselybe, hanem mindent odaad, egész vagyonát. Hát ezt megkaptuk. Meg, mert mi sem vagyunk képesek másra, csak arra, hogy a feleslegünkben dobáljunk különböző perselyekbe. Mindent nem tudunk odaadni, egész vagyonunkat nem tudjuk odaadni, mert ha ezeket odaadjuk, elmehetünk koldulni. Tőlünk is óvakodniok kell azoknak, akik Jézus tanítványai. Jézus is óvakodik tőlük és tőlünk, mert a gazdagok dobálásai a perselybe árukapcsolásba vannak egy másik magatartással: kezükbe kerül Jézus és szenvednie kell Jézusnak, egész a kereszthalálig.

Ha egy jó keresztény meghallja ezt a mai szöveget, mit tehet. Háromfélét is.

Az egyik: nem törődik vele, mert nyilvánvalóan képtelenségnek tartja. Elviseli az evangélium felolvasását, s elvárja papjától, hogy őt megnyugtatóan kimagyarázza a szöveget. Megmagyarázza, hogy Jézus nem arra gondolt, amit mondott, hanem az ellenkezőjét gondolta annak, amit mondott. Ezek után a jó keresztény elmondja a krédót, az egyetemes könyörgéseket, s részt vesz a szentmisének áldozati részén, amely szükséges eleme a vasárnapi misehallgatási kötelezettség teljesítésének; az evangélium s a prédikáció nem feltétlenül szükséges eleme. Áldozik, szépen énekel, s hazamegy.

A másik: Jézusnak, az Isten emberének az a dolga, hogy ilyeneket mondjon. Az evangélium tele van az ilyesmikkel: adja el minden vagyonát, tartsa oda a másik arcát, legyen mindenkinek a szolgája, mossa a többiek lábát stb. Nem érdemes ezeken megütközni. Része ez a szent zöldség-gyűjteménynek. A hét hat napján úgy is körül veszi az embert mindezek ellenkezője, a vad kapitalizmus vért és velőt kívánó, tizenkét órás hajszája, a sohasem elég pénzért rohanás, a running after the dollars. Legalább ilyenkor hall az ember mesét az egészen másról, aminek - sajnos - nincs megfelelője a való életben.

A harmadik: a dühöngés a szent zöldség-gyűjtemény miatt. Minek olvassák fel ezeket az irrealitásokat!? S a dühöngés a prédikáció miatt, amely megmagyarázza, hogy Jézus dehogyan is gondolt arra,

amit mondott. Dühöngés, hogy eljön az ember a templomba: etetik számarssággal, s utána megmagyarázzák, hogy nem azt hallotta, amit hallott. Gyerekek nézik, kiskorúnak. Azért még sem esz meg az ember mindent stb.

Ez a háromféle magatartás lehetséges. Vagy lehetséges egy negyedik féle is? Bizonyára. De ezt a negyedik félét a prédikáció már nem mondhatja el. Ezt már csak az Isten népe tárgyalhatja meg, amely tudja, hogy Jézus igéi az Isten szava hozzánk, s azzal szóba kell állni. A nem Isten népe nem áll vele szóba. Az elmondja a krédót, meg a többi s hazamegy, miután teljesítette misehallgatási vallási kötelezettségét. Ezt a negyediket a prédikáció nem mondhatja el. Én sem mondtam el. Ezt azért gondolom szükségesnek megemlíteni, hogy meg ne verjen senki se. De ha valaki Isten népeként meg akarná tárgyalni ezt a negyedik változatot, gondolom, a hittanterem rendelkezésünkre áll. Amen.

Az Ament nem olvastam fel. Helyette mondtam valamit. Más az, ha az ember a képernyőt nézi, s más az, ha valakik szemébe tekint. Hivatkoztam az első olvasmányra. Benne a szareptai özvegy mindenét odaadta Illésnek, s nem fogyott ki olajos korsója, nem ürült ki lisztes zsákja. Törvénye ez a mindent odaadásnak.

Széphalom, 2000.

VINCZE ENDRE

**SKIZOFRÉN GONDOLATOK
AZ ERŐSZAKRÓL AZ IRODALOMBAN ÉS A
TÖRTÉNELEMBEN.
II.**

A háború borzalmassága minden jeles költőt megérint, s művészetének hátterében valóságos vagy szimbolikus formában ott van ez a rettenet és elhatárolódás, néha explicit módon, szavakban kifejezve, máskor a sorok között érezzük ezt a borzongást. Talán nem is a háborúról szól a vers, esetleg az iskolai elemzés egész más eszmei mondanivalót szűr le belőle, de a vers hangulatán, a sorok lüktetésén átüt a költő lelke, életérzése. József Attila 1924-ben írta a „Nem én kiáltok” c. versét.

József Attila

NEM ÉN KIÁLTOK

Nem én kiáltok, a föld dübörög,
Vigyázz, vigyázz, mert megőrült a sátán,
Lapulj a források tiszta fenekére,
Símulj az üveglapba,
Rejtőzz a gyémántok fénye mögé,
Kövek alatt a bogarak közé,

Ó, rejsd el magad a frissen sült kenyérben,
Te szegény, szegény.

Friss záporokkal szívárogi a földbe -
**Hiába fűröszöd önmagadban,
Csak másban moshatod meg arcodat.**

Légy egy fűszálon a pici él
S nagyobb leszel a világ tengelyénél.
Ó, gépek, madarak, lombok, csillagok!
Meddő anyánk gyerekért könyörög.
Barátom, drága, szerelmes barátom,
Akár borzalmas, akár nagyszerű,
Nem én kiáltok, a föld dübörög.

Ady Endre szimbolista költő, akinek „Minden gondolata alján ott volt az Isten” (Szabó Lőrinc). Számos istenes verse közül való a „Volt egy Jézus” című, amely szinte a Hegyi Beszédet idézi, költői szabadsággal, de az Isten és az emberek kapcsolatára vonatkoztatva.

VOLT EGY JÉZUS

Szent elgondolás: volt egy Jézus,
Ki Krisztus volt és lehetett
És szerette az embereket.
Ő mondta: fegyvert a fegyverrel
Győzni s legyőzni nem szabad:
Jézus volt, Krisztus: legigazabb.
Az emberek úgy elrosszultak
(Hiszen nem voltak soha jók):
Most Krisztus-hitünket csúfolók.
Pedig ma is élhet. Föltámadt,
Ki Krisztus és nagyon nagy úr,
De él másképpen és igazul.
Járj köztünk, drága Isten-Ember,
Tavasz van, nőnek a gazok
S kevesek az igaz igazok.
Úgy látlak, ahogy kigondoltak:
Egy kicsit véres a szived,
De én-szivem egészen tied.

A magyar történelem egyik legnagyobb traumáját jelentő eseménye e háború. Az emlékezés kövei ott vannak szinte minden magyar faluban, városban impozáns emlékművek, szobrok formájában. Minden település számon tartja név szerint az elesetteket és kegyelettel őrzi az un. „hősi halottak emlékét”.

Ady Endre alábbi verse a címében is jelzi a fő témát: **IMÁDSÁG HÁBORÚ UTÁN** – Az egyén tragikus életérzése nemcsak a költő magánügye. A veszteség jóval nagyobb, mint a lerombolt épületek, elesett katonák, elárvult családok. Az életkedv is kihalt, „mindennek vége”, nincs már hit, ami adhatná az erőt az újrakezdéshez... A költő már csak sóhajtozni tud az Istenhez: „Békíts ki Magaddal és magammal” Itt tényleg nem maradt már más, mint az Isten, s a benne való feloldódás.

ADY ENDRE: IMÁDSÁG HÁBORÚ UTÁN

Uram, háborúból jövök én,
 Mindennek vége, vége:
 Békíts ki Magaddal s magammal,
 Hiszen Te vagy a Béke.
 Nézd: tüzes daganat a szivem
 S nincs ami nyugtot adjon.
 Csókolj egy csókot a szivemre,
 Hogy egy kicsit lohadjon.
 Lecsukódtak bús, nagy szemeim
 Számára a világnak,
 Nincs már nekik látni valójuk,
 Csak Téged, Téged látnak.
 Két rohanó lábam egykoron
 Térdig gázolt a vérben
 S most nézd, Uram, nincs nekem lábam,
 Csak térdem van, csak térdem.
 Nem harcolok és nem csókolok,
 Elszáradt már az ajkam,
 S száraz karó a két karom már,
 Uram, nézz végig rajtam.
 Uram, láss meg Te is engemet,
 Mindennek vége, vége.
 Békíts ki Magaddal s magammal,
 Hiszen Te vagy a Béke.

Babits Mihály pacifista költő! Így tanították a kommunizmus éveiben az iskolákban. Egy költő, aki nem érti a proletár forradalom lényegét. Pacifista, aki fél a vértől és mindenáron békét akar. Évtizedekig nem is lehetett Babits kötetet kapni, legfeljebb egy-egy Antikvárium-ban.

Ha a fenti vád igaz volna, az alábbi verset is el kellene vetnünk. Pedig kár volna érte.

Babits Mihály: Fialat katona

Még élni sem érte az életet,
 egy bátor pillantást ha vetett
 s az ég, a föld mind ránevetett, -
 de nem lesz birtoka semmi:
 a szépség, épség, ifjui vér,
 tudás, tanulás, az isteni ér,
 nők biztató szeme - mind mit ér,
 ha menni kell neki, menni?
 De megy szívesen, nem alkuszik,
 anyjától könnytelen bucsuzik,
 bár lelke szeretetben uszik:
 sohasem tanult gyűlölni.
 S ki gyűlölt minden gyűlöletet,
 s minden szeretetet szeretett,
 nem élhet, aminek született,
 mert ölni kell neki, ölni.
 Ő nem gyűrűt gyűrűért cserélt,
 szívet cserélt aranyat vasért,
 oly kincse volt, ami többet ért,

mihez e föld aranya talmi:
 arany szive, arany mosolya -
 mind értünk ingyen adja oda,
 s győzünk-e, meg sem tudja soha,
 mert halni kell neki, halni

1914

Nem kétséges, hogy Babits Mihály átélte az I. világháború borzalmaival, s voltak gondolatai a pusztítás értelmetlenségéről, ezt néhány verse is tanúsítja. De „nem győzelmi ének az éneke”...

Húsvét előtt

S ha kiszakad ajkam, akkor is,
 e vad, vad március évadán,
 izgatva belül az izgatott
 fákkal, a harci márciusi
 inni való
 sós, vérizü széltől részegen,
 a felleg alatt,
 sodrában a szörnyü malomnak:
 ha szétszakad ajkam, akkor is,
 ha vérbe lábbad a dallal és
 magam sem hallva a nagy Malom
 zúgásán át, dalomnak izét
 a kinnak izén
 tudnám csak érezni, akkor is
 mennyi a vér! -
 szakadjon a véres ének!
 Van most dicsérni hősokeket, Istenem!
 van óriások vak diadalmaival
 zengeni, gépeket, ádáz
 munkára hűlni borogatott
 ágyúk izzó torkait:
 de nem győzelmi ének az éneke,
 ércfalpaival a tipró diadalnak
 nem tisztelem én,
 sem az önkény pokoli malmát:
 mert rejtek élet száz szele, március
 friss vérizgalma nem türi géphalált
 zengeni, malmokat; inkább
 szerelmet, embert, életeket,
 meg nem alvadt fürge vért:
 s ha ajkam ronggyá szétszakad, akkor is
 ez inni való sós vérizü szélben,
 a felleg alatt,
 sodrában a szörnyü Malomnak,
 mely trónokat öröl, nemzeteket,
 százados korlátokat
 roppantva tör szét, érczabolát,
 multak acél hiteit,
 s lélekkel a testet, dupla halál
 vércafatává
 morzsolva a szűz Hold arcába köpi
 s egy nemzedéket egy kerék-
 forgása lejárta:

én mégsem a gépet énekelem
 márciusba, most mikor
 a levegőn, a szél erején
 érezni nedves izét
 vértünk nedvének, drága magyar
 vér italának:
 nekem mikor ittam e sós levegőt,
 kisebzett szájam és a szók
 most fájnak e szájnak:
 de ha szétszakad ajkam, akkor is,
 magyar dal március évadán,
 szélnek tör a véres ének!
**Én nem a győztest énekelem,
 nem a nép-gépet, a vak hőst,
 kinek minden lépése halál,**
 tekintetétől ájul a szó,
 kéznyomása szolgaság,
 hanem azt, aki lesz, akárki,
 ki először mondja ki azt a szót,
 ki először el meri mondani,
 kiáltani, bátor, bátor,
 azt a varázsszót, százezrek
 várta, léleketadó, szent,
 embermegváltó, visszaadó,
 nemzetmegmentő, kapunyitó,
 szabadító drága szót,
hogy elég! hogy elég! elég volt!
hogy béke! béke!
béke! béke már!
Legyen vége már!
 Aki alszik, aludjon,
 aki él az éljen,
 a szegény hős pihenjen,
 szegény nép reméljen.
 Szóljanak a harangok,
 szóljon alleluja!
 mire jön új március,
 viruljunk ki újra!
 egyik rész a munkára,
 másik temetésre
 adjon Isten bort, búzát,
 bort a feledésre!
 Ó, béke! béke!
 legyen béke már!
 Legyen vége már!
 Aki halott, megbocsát,
 ragyog az ég sátra.
 Testvérek, ha túl leszünk,
 sohse nézünk hátra!
**Ki a bűnös, ne kérdjük,
 ültessünk virágot,
 szeressük és megértsük
 az egész világot:**
 egyik rész a munkára,
 másik temetésre:

adjon Isten bort, búzát,
 bort a feledésre!

A Miatyánk Jézustól tanult imádságunk. Sokszor csak gépiesen mondjuk, oda sem figyelve a szavak jelentésére, pedig egy egész életprogram benne van. Elég a mindennapi kenyeret kérni, s ígéretet tenni a mások szolgálatára, az Isten országának építésére, amelyben az Isten akarata érvényesül. Törekednünk kell a kísértések elkerülésére, a kölcsönös megbocsájtásra, s akkor majd az Isten is megbocsát és megszabadít minket gonosztól. Hasznos néha „kreatív módon”, saját szavainkkal elmondani a Miatyánkot. Babits is ezt teszi az alábbi versben.

Miatyánk

1914.

Miatyánk ki vagy a mennyekben,
 harcokban, bűnökben, szennyekben,
 rád tekint árva világod:
 a te neved megszenteltesség,
 a te legszebb neved: Békesség!
 Jöjjön el a te országod.
 Véres a földünk, háboru van,
 kezed sujtását sejtjük, uram,
 s mondjuk, de nyögve, szomoruan,
 add, hogy mondhassuk könnyebben -:
 Legyen meg a te akaratod!
 mint angyalok mondják mennyekben.
 Előtted uram, a hon java,
 s hulljon a lomb, csak éljen a fa:
 de vajjon a legkisebb lombot
 nem őrzi-e atyai gondod?
 nem leng-e az utolsó fűrtön is
 áldva miképpen mennyekben,
 azonképpen itt a földön is?
 Megráztál, nem lehet szörnyebben,
 már most ami fánkon megmaradt
 őrizd meg őszig a bús galyat:
 mindennapi kenyerünket add
 meg nekünk ma, és gyermekeinket
 növeld békére: ha bűn, hogy lábunk
 ma vérbe csuszik meg: értük az!
 Bocsásd meg a mi bűneinket,
 miképpen mi is megbocsátunk
 ellenünk vétetteknek: a gaz
 tied, büntetni: mienk csak az,
 hogy védelmezzük a mieinket!
 És ne vigy a kísértetbe minket,
 hogy ártatlanságunk tudatát,
 mint drága páncélos inget
 őrizzük meg bár véresen,
 hogy át ne hasadjon sohasem.
 Jaj, aki ellenünk mozdul:
 megvívunk, készen, bármi csatát,
 de szabadíts meg a gonosztul,

mert tiéd az ország,
kezedbe tette le sorsát,
s te vagy a legnagyobb erősség:
ki neveden buzdul,
bármennyit küzd és vérez,
előbb vagy utóbb övé lesz
a hatalom és a dicsőség!

Kicsit más, könnyed és gyermekibb stílusban beszél Babits a Békesség Istenéről, aki „nem az a véres Isten”...

Zsoltár gyermekhangra

Az Úristen őriz engem
mert az ő zászlóját zengem,
Ő az Áldás, Ő a Béke
nem a harcok istensége.
Ő nem az a véres Isten:
az a véres Isten nincsen.
Kard ha csörren, vér ha csobban,
csak az ember vétkes abban.
Az Úristen örök áldás,
csira, élet és virágzás.
Nagy, süket és szent nyugalma
háborúkat meg se hallja.
Csöndes ő míg mi viharzunk
békéjét nem bántja harcunk:
Az Úristen őriz engem,
mert az Ő országát zengem.
Az Ő országát, a Békét,
harcainkra süketségét.
Néha átokkal panaszlom
de Ő így szól: »Nem haragszom!«
Néha rángatom, cibálom: -
tudja hogy csak őt kívánom.
Az is kedvesebb számára,
mint a közömbös imája.
Az Úristen őriz engem
mert az Ő zászlóját zengem.
Hogy daloljak más éneket,
mint amit Ő ajkamra tett?
Tőle, Hozzá minden átkom:
hang vagyok az Ő szájában.
Lázás hang talán magában:
kell a szent Harmóniában.
S kell, hogy az Úr áldja, védje
aki azt énekl: Béke.

A régi irodalomkönyvek „egy nagy káromkodásnak” aposztrofálták a **Fortissimo** c. verset, s gúnyolódtak a „vallásos költő” irományán. Nekem szerencsém volt a piaristáknál, Jelenits tanár úr a vers mellé tette az előbbi, Zsoltár gyermekhangra című verset: „Néha átokkal panaszlom, De ő így szól: Nem haragszom, Néha rángatom, cibálom: tudja hogy csak őt kívánom” A versben ugyanis nem az Istennel van a baj, hanem az

emberrel, aki kiszakadt az Isten világából s „iszonyok között, féreg módon él”, s csak a „hadak alázó dobogásában” tudja értelmezni önmagát.:

Süket a föld, nem érzi hátán
hadak alázó dobogását.
Jó volna süketen csirázni
mint virághagyma föld alatt:
minden süket, földben, Istenben
csak az ember szakadt ki a
süket Istenből iszonyokra
kikelt belőle féreg-módon,
Isten férgének, viszkető
nyüzsgésre, fájni - mert ami
nem süket Isten: fájdalom,
míg az Istenbe visszahal!

Az előbbi gondolat fájdalmas felismerése folytatódik az apostolokat idéző versben: ahol elvetik Krisztust, az „Antikrisztusok megsokasodnak”. Az életnek Isten nélkül nincs alternatívája, csak a halál. Így volt ez mindig is a történelemben, Nérótól Hitlerig, Sztálinig. Bár a görögök azt vallották: „Mindennek mértéke az ember”, de már ők is rájöttek, hogy egy ember sem teheti meg magát abszolút mércének, ezért is hozták létre az athéni demokráciát. A huszadik században sem volt ez másként, két nagy világháború és számtalan közel keleti konfliktus, terrorista cselekmények bizonyítják ezt. „A Szentlélek gőze ma is megapadt”, de legalább ne éljünk élethazugságban: „Ha nem *igennek*, legalább a *nemnek* hangzani kéne...”

Vers, apostolokról

S jött az Eke és átszántott a földön -
de ki fog a fölszántott földbe *vetni*?
Hol a jó mag, és hol van aki szórja,
a méltó kar, mely könnyen lendül égnek?
Hol van Péter, aki látta a Krisztust
s látását bölcs lélekkel őrzi s osztja?
És hol van Pál, kinek nyelve hegyén az
»ismeretlen Isten« neve kilobban?
Az Antikrisztusok megsokasodtak;
az ég illata elveszik e büzből:
Uram, aki vagy, adj jelet magadról,
igazgasd tévedt ebeid szimatját!

**Nem a kenyér a minden, sem a fajták
állati tülekvése, ami most van:
krisztustalan próféták, mondjatok már
legalább annyit, hogy nem ez a Krisztus.**

A Szentléleknek gőze megapadt ma:
tartányaink' betömte az aludt vér.
Tudásunk megfogy, házaink omolnak
és gépeink, mint szíveink, kihülnek.
Nem a holtakat szánom már: az élő
ma százszor holtabb; az eke nem új mag

számára tört utat, hanem kidobta földünkbe a régít, és elaszunk most. Vadakként hát, barlagjainkba sunyva, kik egymást téptük, s még véres vicsorral, jobb struccfejünket néma kéjbe dugni s szennyes kortyokban hörpenti Istent?

Ha nem igennek, legalább a nemnek hangzani kéne; a nem is talizmán, a nem is lélek, vigyék a véres csorda elé, tán meging s hátrahőköl.

Tán *nemet* vettek és *igent* arattok. Kisebztet és fázik a meztelen föld: siessetek! hogy új buza borítsa, mielőtt az esztendő megöregszik.

Végül van Babitsnak egy prózai írása, melyet ő úgy nevez: *Vallomás helyett hitvallás*. A címe: **Örökkék ég a felhők mögött**. Szimbolikus cím, optimizmust sejtet, s aki már utazott repülőn, tapasztalhatta maga is, hogy lehetnek a városban sűrű, fekete fellegek, a repülés magasságában szikrázó napsütés és örökkék ég látható.

Az indító gondolatot Tolsztojtól idézi: „A hit az élet ereje: az ember, ha egyszer él, akkor valamiben hisz... Ha nem hinné, hogy valamiért élnie kell, akkor nem élne” Ezután vizsgálja és sorra veszi, miben is hisz? Itt csak néhány gondolatot idézünk:

- Én **hiszek a harcban**, az ész harcában a vak erők ellen, melyek: a világ vak erői, vagy az én lelkem csüggedései és indulatai...Igaz: ezek a vak erők hozzátartoznak ahhoz a minden észnél magasabb Valamihez, amiben végre is meg kell nyugodnom: de a harc is hozzátartozik, s az is, hogy eszem a saját törvényeit kövesse, s aszerint vezessen... Magunk is része vagyunk tán a vak erőknek...

- Vallom azonban **a bölcsességet** is: harcom nem megy túl a józanság vonalán: magamban is érzem ami ellen küzdök, s tudom, hogy minden rombolás engem rombol. Nem is rombolni akarok, inkább építeni: az ész halcan hason a tényekre, mint a delej: nem ellensége az erőknek, hanem egy erő a többi közt, együtt építve velük. Az erők a múlt, az ész a jövő: egymásba kapaszkodó fogaskerék.

- **Magyar vagyok**: lelkem, érzésem örökséget kapott, melyet nem dobok el: a világot nem szegényíteni kell, hanem gazdagítani. Hogy szolgálhatom az emberiséget, ha meg nem örök magamban minden színt, minden kincset, ami az emberiséget gazdagíthatja? A magyarság színét, a magyarság kincsét! De mily balga volnék, ha ugyanakkor más színt, más kincset el akarnék venni, vagy meggyengíteni!

- Én hiszek a **testvériségben**: a színek együtt adják ki a képet, a hangok együtt adják a koncertet. **Nemzet ne a nemzet ellen harcoljon**: hanem az ellen, ami minden nemzet nagy veszélye: **az elnyomás és a rombolás**

szelleme ellen! Micsoda leckét kaptunk ebből éppen mi, magyarok! És micsoda hiba: másnak tenni, amit magunknak nem kívánunk - holott már avval, hogy másnak megtettük, ajtót nyitottunk neki, hogy velünk is megtörténhessék.

- Én **katholikus** vagyok; azaz hiszek a nemzeteken felülálló, egész világnak szóló *katholikus* igazságban! Másszóval: hiszek *igazságban*, mely túl van a politikán, életünk helyi és pillanatnyi szükségletein: az én egyházam nem nemzeti egyház! Nem vagyok puritán: az én üdvösségemnek nem elégséges az, ami szükséges: ami itt és most szükséges.

- **Hiszek a harcban**, mely szüli a vágyat a békére. **S hiszek a békében**. Hiszek a harmóniában, melyre vágy a lélek, a szépségben, melyért kiáltoz az anyag, a szeretetben, melyért epednek a népek. Hiszek a nehézben, hogy nem lehetetlen! Ha nem hinnék benne, magam tenném lehetetlenné. Oly bűn, melyre nincsen föloldozás. Csak a hit teheti lehetségessé.

- Ember vagyok, s hiszek egy emberben. Nem is az emberben. Az ember vakon botorkál; de a világ nyitja és súgja útjait. Az ember primitív lény, de az állat még primitívebb. Nem állatot kívánok, nem is embert! Többet! Nem mondja ki. De nem lehet kétséges, hogy mit, vagy inkább kit...

A sort lehetne folytatni. Hazaszeretet, szabadság, erőszak, önvédelem, honvédelem, erőszakmentesség, szelídség... ellentmondásos fogalmak. A történelmi lét állandó kulcskérdései. Egyének, közösségek, nemzetek, társadalmak folyamatosan újra fogalmazzák, újra definiálják. Az irodalomban is rendre lecsapódnak a vélemények. A könyvek könyve, a Biblia is ír erről valamit: **Boldogok a szelídek: övék lesz a föld.**

Lelkigyakorlat, 2016.06.22 Törökbálint.

KASZAP MÁRTA

AMERIKÁBAN JÁRTAM...

II.

Ezen a szombat estén megemlékeztek arról, hogy ez a közösség Spring Valleyben éppen két éves. A gyerekek zenekara vacsoránál szerepelt ebből az alkalmából. Edinát is üdvözölték visszaérkezése alkalmából és három Bartók népdal- feldolgozást játszottak ajándékkul. Nagyon figyelmesek. A vacsora után a fiataloknak legtöbbször programjuk van. Ma kirándulni, beszélgetni mentek az egyik közeli hegyre. Addig én naplót írok és hallgatom a "Hetek" magnófelvételét egyik kinti koncertjükről, s Dorothy és Edina gitárduóit. Jól érzem magam.

1992. jún. 14. Vasárnap. Reggel ismét születésnap ünnepség. Kicsit nagy felhajtást csinálnak a szüle-

tésnapokból. Közösen reggelizünk egy izraeli 3 gyerekes családdal. 16 éves fiuk környezetvédelmi témát fessegetett, a Föld megmentése volt a téma. Azt érzem, hogy a környezeti gondok nem hatnak eléggé rájuk, nincs különleges felelősségük. Nekünk, ha valaha hasonló falunk lehetne, sokkal zölddebbeknek kellene lennünk. Bár sok mindent jól csinálnak. Hulladéktermelésük mérsékelte, igyekeznek egyszerűen étkezni, nagyon szeretik a természetet.

Vasárnap kicsit később kelnek, bőségesen reggeliznek, s nem ebédelnek ezen a napon, mindenki a találkozókra koncentrál. Először családi találkozó van, ahol mindenki jelen van, a kicsi babától az öregekig. Körben ülnek a hatalmas imateremben, egy férfi vezeti a találkozást nem túl nagy odafigyelést parancsoló hangon. Sok-sok ének, sokáig. Utána egy mesét olvastak fel. A kicsiket odahívta maga köré a földre a felolvasó. Mese után megint ének, semmi tanulás, semmi értékelés. Ezután a gyerekek mennek a saját csoportjukba, ahogy hétköznap szoktak, a felnőttek, fiatalok, öregek a következő találkozóra kiültek a szabadba. Ilyenkor rádiókapcsolat van a faluk között, s végig hangszórón keresztül hallgattuk a szöveget. A nagyfőnök Nigériában az új falujukban járt, s ezzel kapcsolatos utazási és egyéb élményeiről számolt be Darvell-ből. Gyszúákra gondoltunk. Utána New Meadow Runból valaki a teremtről beszélt. Élő szó alig volt. Van valami meghatározó abban, hogy minden falu ugyanazt hallgatja, de mégis mintha több élő szóra lenne szükség. Ezután térdre borulva imádkoznak. Ekkor csak azok maradnak ott, akik egységben érzik magukat a közösséggel. Rövid az ima, utána ének, befejezés, s ezután szabadidő fél háromig az uzsonna időig.

Nagyon nagy a nyugalom a faluban. Nem látam még mérges, ideges, feszülő embert. Minden adottság megvan ahhoz, hogy ne feszüljenek. Az uzsonna, ismét vendégekkel. Andreas Meier egyik lánya itt él a faluban férjével és két kicsi gyermekével, ők voltak hivatalosak Barbaráékhoz. Nagyon jó beszélgetés alakult. A Hetek riportot írtak kinti életükről, jó és rossz tapasztalataikról, s ez volt a téma. A főnökök választásáról, apostolkodásról. Nagyon öntudatosak, nem fogadják el a mi más véleményünket, de fegyelmezetten tudunk vitatkozni. Látszik, hogy szeretik Gyurka bácsit, szeretik a Bokor eddig kint járt képviselőit. A beszélgetés után együtt átsétáltunk a szomszédos faluba, New Meadow Runba. P. Péter már nem volt itt, csak New Yorkban fogunk vele találkozni. Ez a falu régi már, egyszerűen ledöbrentett a szépsége, s bizony gazdagságot árasztott. Minden van, mi szem-szájnak ingere. Veteményes kertek, sok virág, szép parkosított környezet, erdei hinták, etető, állatházak, sportpályák.

Szép új iskola épül, mellette új sportpályát fűvesítenek éppen, jó locsolórendszerrel locsolják. Ezer kérdésem lett hirtelen, bár odafelé csak figyeltem. Gyönyörű erdei utak vezetnek a tóhoz, amit mesterségesen

alakítottak ki a folyó kiszélesítésével, egy tisztáson. Nagy mólók, csónakok, kicsiknek elkerített rész, a parton padok, asztalok. Sokat étkeznek a szabadban, s nem különülnek el a családok. Meglepett, hogy amikor külön lehetnének, akkor is igénylik egymás társaságát. Barbaráék 12 éve élnek a közösségben, mindent készen kaptak. Eszembe jutott a közösségük sok szenvedése, az alapítók nagy áldozatai, üldözöttségük. Most nem szenvednek, most gazdagnak hat az életük. Vajon a kívüléről csatlakozók milyen élmények hatására jönnek közéjük? Mennyire tudják magukat függetleníteni attól, hogy itt nincs lakás-, étel-, munkagond? Barbaráék kb. 36 évesen kerültek ide, láthatóan boldogok. Igen kalandos életút után jöttek, pedagógusok, s most a mosodában és az üzemben dolgoznak. Nem zavarja őket, hogy mást csinálnak. Kevin értelmes, az üzemben főnök egy részlegnél, s a közösségen kívüli életről is jól informált. Érdeklődik a napi politikai események is, s hozzájut az információkhoz, mert keresi. A nagy átlag egészen szűrve kapja a kinti híreket.

Nagyon elgondolkodtam a tóparton ülve azon, hogy vajon mi itthon képesek lennénk-e akkora induló áldozatot hozni, mint az ő elődeik, hogy mindent feladjunk, amit eddig szerettünk, eddig szereztünk Jézusért, testvéreinkért? Vajon hogy lehet ezt igazán jól csinálni? Nézzve a szép hajjú, szép testű nőket elcsúfítva rettenetesen sikktelen fürdőruhájukban, s a férfiakat pólóban úszni? Csak így lehet? Hol vannak a határok? Milyen boldogok így is, nehéz érteni! Én inkább megfőnök, de nem fürdök. Hazafelé Barbarával, Edinával mentünk, s a mezítláb, köveken is futni tudó kislányokkal. Vajon miért járnak a fiatal lányok és a kislányok ennyire szívesen mezítláb? Végre valami, amit nem kell betakarni? Szóval hazafelé rengeteg kérdéssel ostromoltam Barbarát. Gazdagságot áraszt a falu, hogy támogatók az éhezőket? A jövedelmek bizonyos százalékát fordítjátok a szegényekre, vagy ha felmerül valami igény, akkor döntőtök, hogy adtok-e vagy sem? Erős közösségek van, nem tudnátok befogadni árvákat, vagy mozgásérülteket, vagy hajléktalanokat? Sajnos nem kaptam megnyugtató válaszokat. Azt láttam, hogy az egyes családok nem tájékozottak a közösség gyakorlatáról, s nem is eléggé felelősek a kinti világ nagy problémái iránt.

Nagyon fájt a szívem, s ettől kezdve bárhová hívtak, mindenütt kényes kérdésekkel ostromoltam a családokat. Arra gondoltam, hogy ha mi egyszer hasonló falut építhetünk, valahogy meg kell őriznünk egyéni felelősségünket a rászoruló emberekért. Azon is töprengtem, hogy vajon ha a falubeli körülményeik nem lennének ennyire mindenre kiterjedően tökéletesek, akkor mennyire lennének elégedettek a családok? Vajon engem meddig elégítene ki ez a nagy nyugalom? Vajon egy közösségnek mekkora része szereti, ha megmondják, hogy merre van előre, s közben minden szükséges megvan a mindennapi élethez, s nem is nehéz nekik betartani a megállapodott szabályokat? Az alkotni vágyók

kapnak-e elegendő kezdeményezési lehetőséget, csinálhatja-e mindenki a szíve és tehetsége szerinti feladatokat? Azt hiszem, ez a kérdés megoldható megnyugtatóan, ha van nagy szeretet és odafigyelés azokban a testvérekben, akiknek az a feladata, hogy megmondják, ki mit csináljon. Ezt igyekeznek ők is jól csinálni.

A vacsoránál ami vasárnap mindig családonként van, igen jól beszélgettünk. Érdekelte őket a magyarországi helyzet, nemcsak a Bokorról, Egyházzól érdeklődtek, hanem az egész országban zajló eseményekről. Látszott, hogy érteni akarják. Jólesett nekünk.

1992. június 15. Hétfő. Reggel Barbara és a két középső kislány elutazott táborozni. Nyáron sokszor viszik a gyerekeket különböző csoportosításban táborozni. Nagyszerű felszerelésük van ehhez. Nagy élmény a gyerekeknek, nagy figyelmet fordítanak ezekre a programokra. Mi helyettesítettük Barbarát itthon, Edinával. Azt hiszem, nagyon nagy ajándék volt Edina számukra az 5 hónap alatt, igen felelősen élt közöttük. Az otthoni feladatoknál most főleg ő helyettesítette, én pedig mentem a munkahelyére helyette, a mosodába. Érdekes volt. Egy nagy mosógép dolgozik folyamatosan és három szárítógép. Guruló kocsikban van a szennyes ruha is, a tiszta is. A gépeket egy külső dolgozó folyamatosan táplálja, s akik még ide vannak beosztva, azok hajtogatnak, csoportosítanak, zsákokba raknak holmikat, családonként. A ruhákat, ingeket, blúzokat felakasztják. Mindenén név van, s a konyhai, gyerek házbeli holminknak különböző jelei. Az egységes öltözködésnek itt nagy előnye van. Meglepett, hogy milyen gondosan, vidáman dolgoznak. Az elszakadt ruhát azonnal varrógéphez ülve javították, ha szükséges volt, akkor vasalták.

A ruhák jó minőségű anyagból vannak, hogy lehetőleg ne kelljen vasalni, de ha mégis kell, megteszik. Később megtudtam, hogy főleg az egyedülálló ruháinál figyelmesebbek a varrásra, vasalásra. Ahol van Anyuka, ott nincs gond. Egyébként mindenki tud varrni, ez természetes. A tízóraikor mindenki leülve, nyugodtan, vidáman pihen, s mindig komoly beszélgetések alakultak ki. Figyelnek arra, hogy érdeklődnek a vendégtől, őszintén kíváncsiak. Ilyenkor én is nagyon kihasználtam mindig a lehetőséget, állandóan kérdeztem szokásaikat, megoldásaikat.

Öntudatosok. Elégedettek. Sokszor érthetetlen volt számomra. Mi lenne, ha minden nap délelőtt a mosodában kellene dolgoznom, töméntelen mennyiségű ruhát hajtogatni? Énekelgettek. Egy igen idős öreg néni is délelőtt a mosodában kötögetett, gyerekeknek kis négyzetekből álló takarót. Fontosnak érezhette magát. Egy ember mindig meg van bízva, hogy figyelni kívánásait. Nagyon jó dolguk van az öregeknek. Minden lépésüket segítik, ha kell. Ha nem volt jó valamelyik kis takaró-négyzet, titokban kijavították, hogy azért szép legyen.

A délutáni pihenőidő után a varrodába mentem dolgozni. Nagyon izgultam, mert pont kiszúrták nekem ezt a munkát, amihez nem is értek és nem is szeretem. Szerencsére megúsztam, nem kellett varrógéphez ülni. Lyukakat foltoztam, stoppoltam, szakadásokat javítottam. Nagyon takarékosak. Az ilyen ruhákat, amiket itt javítottam, az ESE-ben már kidobunk, ők használják. Amerikában. Nyáron mindig vannak kislányok is a varrodában és tanulnak varrni géppel is és kézzel is.

A varroda mellett vannak a könyv- és újságkiadással foglalkozó helyiségek. Hasonló minden, mint nálunk, de van egy óriási különbség. Nem munkaidő után készítik kiadványaikat, hanem ez a napi munkája jó pár embernek. Minden és mindenki együtt van, könnyebb és hatékonyabb így a munka. Kicsit irigykedtem.

A szabad időben sokat vagyok egyedül, ami nem baj, mert sokat tudok írni, gondolkodni. Azért ha Edina nem lenne itt, azt hiszem, nagyon árva lennék. Visszagondolok az ő első heteire, bizony nem lehetett könnyű. Sok az élmény, de érdekes érzés, hogy nem járunk ki a faluból. Minden kézközben van.

1992. június 17. Szerda. Ma reggel Edinával együtt az ebédlőbe mentünk dolgozni. Velünk dolgozott egy fiatal mama, akinek második gyermeke nyolchetes volt, férje Klaus Meier egyik fia. Nagyon helyes család, értelmesek, szorgalmasok, szépek, szeretik a közösséget. Na, gondoltam, most leellenőr-zöm, hogy dolgozik egy olyan anya, akinek pici babája van. Nagyon figyeltem rá végig. Arra is, hogyan bánik Edinával, velem. Hallgatólagosan ő vezette a munkát, nagyon gondosan tette ezt, kívülálló észre sem vette, hogy ő irányít. Egyébként pedagógus, de most a szülés után nem a gyerekek közé osztották be, mert azt nem lehet megszakítani, ha a pici baba miatt abba kell hagyni a munkáját. Nagyon jól összebarátkoztunk. A székek lemosása közben (150 db) nagyon jól tudtunk beszélgetni. Sok minden apróságról érdeklődtünk. Mondta, hogy ő nagyon nyugodt a kicsi miatt, hisz testvérei vigyáznak rá és különben is sokat együtt vannak. A családos anyák munkaideje mindössze 6 óra, s ennyit jó, ha felnőttek között tölthet, s hasznosnak érezheti magát.

Az ebédlői munkához tartozik nagyon sok minden, amelyekből vannak minden nap elvégzendő feladatok, s vannak a hét különböző napjaira kijelölt feladatok. Ide tartozik az ebédlőn kívül a nagy hall, a mellékhelyiségek, az imaterem, néhány speciális helyiség. Egyik napi feladat, hogy az asztalon lévő cukor-, só-, bors-, méz-, szalvétatartókat fel kell tölteni, le kell tisztítani. A konyha és az étkező között nagyon ügyes guruló, pakoló asztalok vannak, így aki a feltöltést csinálja, egy ilyen kocsira rakja az összes asztról pl. a szalvétatartókat. A legegyszerűbb szalvétát használják, amit egy belülről rugós dobozba tesznek, nagyon könnyű mindenkinek venni belőle, mert a rugó a széléhez feszíti. Gusztusosak a kis vödrök, rongyok, melyekkel

aztán az ujjmaszatokat letörölheti az ember, majd a kocsirol újra az asztalokra rakják a tartókat. Kis apróság, melyet Margaret mutatott, miközben csinálta: A sőtartókba néhány rizsszemet raknak, mert nagyon párás ott a levegő. A rizs felszívja a nedvességet, s nem tud kipottyanni a sóhoz méretezett lyukon. Nem mossák fel naponta a hatalmas étkezőt, de a szemetet óriás partvisokkal felsöprik.

Legalább egy méter széles a partvis, de nagyon ügyesen mozog a nyelén, mindenhova beér, mindenhez idomul, nagyon gyorsan lehet haladni a munkával. Pénteken van a nagy felmosás, ekkor már tudja mindenki, hogy csütörtökön úgy hagyja ott a helyét, hogy a széket az asztalra rakja. Mintha vezényeltek volna. Meglepettem. Mindennapos feladat az ebédhez megteríteni. A konyhában lista van, hogy aznap hány személy fog ebédelni, s hogy tányérból, evőeszközből, egyéb speciális eszközökből hány darabra van szükség asztalonként. A nagy guruló tálaló szekrényekről, azaz polcokról, amit már mosogatás után rögtön feltöltenek, könnyen terítenek. Az ebédlő mellett dekorációs terem van, ahol minden fontos megtalálható, ami a terítésekhez, vagy közösségi alkalmakhoz szükséges lehet. Ha nő a létszám, akkor innen minden kiegészíthető.

Este nagy élmény volt, a fiatalok különböző labdajátékokat játszottak. A fiúk hosszú nadrágban, sosem járnak rövidben, akármilyen meleg van, a lányok pedig szoknyában rohangáltak a pályán. A kendőt lesodorta nyakukba a légáramlat. Láthatóan örült némelyikük ennek, hogy van indok anélkül játszani. Páran azonnal visszavették. Nem voltak játék közbeni viták. Látszott, hogy igazán játszanak.

1992. június 19. Péntek. Délután a férfiak munkahelyén, a workshopban dolgozott a nők nagy része is, mert sürgős munka volt. Mi is mentünk Edivel 2-7-ig. Izgalmas és érdekes volt először, rögtön be tudtunk kapcsolódni, mert ügyesen van minden munkaasztal kialakítva. Nekem féltő, hogy hamar rabszolgamunkának érezném. Nem biztos.

Olyan érdekes az élet itt. Egymást szolgálják munkájukkal, figyelmességükkel. Látszik, hogy nem erőltetteden. Mégis annyira más, mint ahogy mi görgetjük az életünket. Személytől személyig érő segítséget nem tudnak egyenként vagy családonként kifelé nyújtani. Nekünk ezt másképp kellene megoldani. Mintha belül agyonszeretnék egymást. Az öregeket, gyerekeket paradicsomi állapotba helyezik. Azt hiszem, ennyi nem kellene. Szerintem nagyon sok energia marad kihasználatlanul. Az egész közösség komolyan segít kifelé, de ebből az egyes tagok csak mesélésen keresztül értesülhetnek, sokszor csak hangszórón át.

Nekem nem tűnt úgy, hogy rengeteget dolgoznak, inkább azt gondolom, hogy az itthoni közösségi férfiak is, nők is sokkal többet dolgoznak, mivel a közösségi feladatokat munkaidőn kívül kell elvégezni. Szerintem Istvánnak sokkal több és nyugodtabb ideje

lenne közösségi szellemi munkára a kinti időbeosztás szerint. Vajon megelégedettek? Látszatra igen, személyes beszélgetésekkor igen, s teljesen meg vannak győződve arról, hogy jól csinálnak mindent. Nem sokat elmélkednek, csinálják a közösen elfogadott feladatokat. Keresgélem, hogy kinek alkotó a munkája? Azt hiszem, hogy akik valamihez jól értenek, azok kinöthetik magukat, feladat van bőven. Láttam, hogy ott is vannak lustább emberek. Az evangélium szerint figyelmeztetik egymást. Először négyszemközt.

De gondolom, a lusta vagy kevésbé törekvő emberek a kötelező feladatokon kívül nem végeznek mást. Mindenből részesülnek ők is. Azt is gondolom, hogy aki aktív, sokat tesz a kötelező dolgokon kívül, az jut rendkívül jobb élményekhez, feladatokhoz, esetleg utazáshoz, vagy nem tudom mihez. De mindenben együtt döntenek. Nem lehet könnyű igazságosnak lenni.

Szinte mindenki játszik valamilyen hangszeren, de a közös kórusban biztos, hogy énekel. Sokat énekelnek, sokat zenélnek.

Egy falubeli nagyfőnökkel tudtam mindössze két alkalommal beszélgetni, de másodszor már nagyon mérsékeltlen kérdeztem dolgokat, mert olyan erős meggyőződéssel beszélt, hogy nehéz volt a saját gondolataimat mondani, s láttam, hogy picit sem nyitott arra, hogy igazam lehet. Talán nem is lehetne különben ott élni, pláne vagyonszövetségben.

Vajon mi tudnánk vagyonszövetségben élni? Ebben ők előttünk járnak, s ha ezt ilyen szeretetben tudják élni, minden elismerésem mégis az övéké.

Utolsó napunkat Piással, Edinával, Andreassal és legkisebb fiával töltöttük New Yorkban. Sétáltunk az Óceán partján, beszélgettünk, megvendégelt minket. Mindene a közösség, jól érzi magát, biztos benne, hogy Jézusért teszi, nagyon nyugodt. Megszerettük egymást. A repülőtéren elváltunk. Szerencsére jó korán kivitt minket a reptérre, így egész jó helyjegyet kaptunk a román gépen. Tömeg volt, de nagyon jó érzés volt arra gondolni, hogy hazaindulunk. Értékelgettük a kinti napokat.

Vidáman is, szomorúan is. Nehéz volt elválni. Megszerettük őket. Az izgalmaktól nem tudtunk aludni. Szép volt a naplemente, majd mindössze két óra múlva a napfelkelte. Leszálltunk. Szeretteink vártak minket. Csodálatos volt.

GARAY ANDRÁS

MIGRÁNSOK...

A Bokor tagjai különböző módon reagálnak a migránsok jelenlétére és erre a nagyon összetett problémahalmazra. Tudomásul kell vennünk, hogy Bokor tagjainak egy részében az egyetemes emberszeretet, a pápa felhívásai és a személyes lelkiismeretük olyan visszhangot kelt, hogy sokkal többet és sokkal személyesebbet kell tenni a migránsokért és szeretnének tenni is.

Nem érdemes tehát egymást győzködni pro és kontra, hanem a legnagyobb bizalommal kell fordulni ebben a kérdésben is egymás felé.

A migránsokkal kapcsolatos jó integrációs példák és eredmények a személyes szeretet és szolgálat következménye. Azt láthatjuk – és nemcsak idehaza – hogy semmi központi, állami megoldás nem vezet megoldásra.

Az egyházi intézményi megoldások is csak akkor működnek, ha van mögöttük egyéni, családi áldozatkészség. Ugyanakkor azt is látjuk, hogy a családok önmagunkban legtöbbször kevesek ilyen horderejű feladatok megvalósítására. Ha még személyes szolgálat lenne is, de az anyagi fenntartás, a tanítás, az idő és az energiák lekötése meghaladja egy átlagcsalád lehetőségeit.

Ezért ezt a munkát csak szélesebb összefogással lehet eredményesen végezni, ahol a családi, egyéni vállalkozásokat intézményi szolgálat egészíti ki.

Ezért az alábbi modellt javaslom átgondolásra.

A modellnek három eleme van: a befogadó család, az egyház és az önkormányzat. Ahol a kulcs a : befogadó család.

Ki mit tesz ebben a modellben:

A család erejéhez, családszerkezetéhez, lehetőségéhez mérten befogad migráns családokat, egyéneket saját lakásába, gondoskodik a vacsoráról, a szállásról, a reggeliről. Itt van mód beszélgetésekre, közös időtöltésre, értékdásra. A család értékeinek és a keresztény értékeknek a megjelenítésére, érzelmi beágyazásra. Egy-egy befogadó család mögé betársulhatnak más – a befogadásra még nem felkészült – családok és egyének, idővel, jelenléttel, szolgálattal. Viszont napközben nem terheli meg a család természetes ritmusát: munka, iskola, életmód.

Az egyház (egyházközség) napközben szervez foglalkozásokat a több – a családokban- befogadott migráns számára, hol szakemberek játékos és komoly formában foglalkoznak velük, melynek része a nyelvtanulás, a kultúra megismerése illetve az Európában elfogadott normák elsajátítása. Ennek helye a plébánia hittanterme vagy egyéb lehetőségei.

Az önkormányzat szintén napközben munkát (pl. közmunka vagy munkaszerzés), oktatást biztosít a migránsok részére. Ehhez az önkormányzatoknál felelőst kell találni és az önkormányzati intézményrendszert be kell mind ebbe vonni.

A modell azért tud működni, mert senki nem terhelődik agyon és mindenki azt teszi, amihez legjobban ért.

A modellt részben az állam finanszírozza. A jelenleg a migránsokra szánt pénzek így a három pillérhez kapcsolódnának, azaz a családok, az egyházközség és az önkormányzat egyaránt kapna a jelenlegi támogatásból.

Mivel a modell csak a közös összefogáson belül hatékony a modellhez védnököt kell keresni, aki mind az állam felé, mind az önkormányzatok felé, mind a plébániák felé megfelelő erkölcsi alappal rendelkezik, hogy a jó ügy védnöke legyen.

Ehhez a modellhez és szolgálathoz javaslom: Beer Miklós püspök úr – mint védnök - megkeresését.

Míndez úgy tud elindulni:

- elkezdünk beszélgetni, hogy mi mit tehetünk a migránsokért és milyen reális ötleteink vannak
- megnézzük, mi mit tehetnénk személyesen. Itt őszintén kell beszélni minden felmerülő problémáról.
- modell kidolgozásra, megvitatásra és felterjesztésre kerül. A programban részt venni kívánó
- családok számára felkészítést kell tartani és előzetes tapasztalatokat szerezni. Itt mindenkit óvni kell a naivitásoktól és mivel a családok „kiszolgáltatódnak” idegeneknek és a családok belső élete könnyen megsérülhet.
- a védnök segítségével a modell vezetői megszerzik az állam és az önkormányzatok támogatását és partnerségét.
- a családok felajánlásokat tesznek (szabhatnak feltételeket) a befogadásra. Természetesen a befogadandók részéről is szükséges szándék a programban történő részvételhez és gondos előkészítés szükséges. Meg kell beszélni a felmerülő jogi, anyagi és biztonsági kérdéseket is.
- a modell elindul, folyamatos visszacsatolások mellett.

A Bokor szerepe mindebben sokoldalú:

- lehet befogadó család, külső segítő, személyes résztvevő
- lehet koordinátor, szervező, a rendszer működtetője, képviselője anyagiakkal, alkalmi munkával ötletekkel segítheti a munkát.
- PR tevékenység a sajtó, médiák felé
- közös ünnepek, programok, hétvégék szervezése a projektben résztvevő migránsokkal, tehát a nagyközösség ereje

A feladatokat az élet és a résztvevők igénye alakítja. Természetesen a modellbe bevonhatók más felekezeti és nem keresztény családok is.

Gondolkodjunk közösen, mert már sokszor bántó – túl a tehetetlenségen – az idehaza megmutató szükségesség ebben a nagyon fontos kérdésben.

Az is lehet, hogy nem jutunk semmire és ezt a feladatot nem tudjuk vállalni.

A migránsok sorsa globális kérdés és messze túlmegegy a mi kompetenciáinkon. És tudnunk kell, nem mi oldjuk meg ezt a hatalmas problémát. De addig is valami szépet és igazat kell tenni értük és önmagunkért.

Természetesen más modellek is lehetségesek, sőt a meglévő és működő modellekbe és programokba is részt lehet venni, kisebb személyes vagy család jelenlét mellett, akár alkalmi jelleggel. Sőt célszerű a problémakörrel a ma lehetséges módjain személyesen is tájékozódni.

Javasolom, hogy foglalkozzatok mindezzel a közösségeitekben illetve a Bokor vezetői fórumain.

A befogadás előfeltétele az, hogy az ember eldönti magában szeretné-e, hogy az a világ amiben él gyökereiben megváltozzon?

Azaz – hogy több kultúra legyen jelen

hogy ezek a kultúrák a mindennapokat apró dolgait is jelentősen érintik

(viselkedés, higiénia, hangosság, türelmetlenség, nyomulás, közbiztonság stb.)

hogy az életszínvonal jelentősen csökkenjen

hogy az ellátórendszerek (iskolák, óvoda, egészségügy, szociális ellátás) megváltozzanak

hogy a vallás toladó módon és minél nagyobb nyilvánosságban legyen jelen

hogy a természeti környezet óvása egyre nagyobb erőfeszítésekbe kerüljön

hogy felgyorsuljon a magyarok (köztük a fiatalok) migrációja – elsősorban nyugat felé

stb.

Ezekre kell igent mondani. És, ha ezekre az ember igent mond – jöjjenek! Persze az is szükséges, hogy vannak-e a jövőnek feltételei és ezek be nem tartását hogyan lehet és kell-e szankcionálni. Számomra ez sokkal összetettebb dolog.

És persze hányan. Ma a világban - a statisztikák szerint 60 millió ember van úton. Lassan India is megindul. Hol húzunk határt?

Szíria lakossága évente 400.000 ezer fővel gyarapodik, mi lesz ezekkel a gyerekekkel?

Nyilván nagyon sok következtetést lehet levonni és ez nem (csupán) érzelmi megközelítés. Szóval a lecke feladatott. Nekünk, nekik, de elsősorban a fiataloknak.

Dunakeszi, 2016. augusztus 29.

MLECSENKOV ANGEL

MENEKÜLT KÉRDÉS

Napjaink egyik legnagyobb figyelmet keltő kérdése a menekült kérdés. Ebben az izgalmas és sokakat érintő helyzetben szinte megszámlálhatatlan felfogás, véleménynyilvánítás, elképzelés van, ami a megoldást illeti. A szélsőséges elutasítástól, a naiv befogadási szándéktól egyaránt. A megoldásnak első szűrője lehet azt világosan tisztázni: ki a menekült? Az, aki már megfelelő dokumentumokkal rendelkezik és igazoltan üldözött? A mai magyar helyzetben hibás elképzelés az, ami a megoldást illeti. Mindenki fogadjon be magán belátása szerint valakit, vagy valakiket.

Mondjuk egy egész családot: apát, anyát és négy – öt kiskorú gyereket a felelősség vállalásával együtt. Erről szép elképzeléseket lehet felvázolni. de kérdéses a kivitelezése. Ki, Kik vállalják ezt fel? Intézményes szinten is meg kell keresni a megoldást, szembeesülve a lehetetlennel. PL. Plébániai elhelyezés. Intézményesen csak az erre szakosodott befogadó helyek alkalmasak. Pl. közbiztonság, higiénia, ételmezés, foglalkoztatottság. És ami a legfontosabb kérdés, tisztázni kell, hogy mennyi ideig tart a befogadás feladata? Ki intézkedik a továbbiakról? Netán Beer püspök személyesen vállalva a feladatot? Egyáltalán a befogadásról:

Ki, vagy kik döntenek arról, hogy legalisan kiket és hány menekültet kell befogadni? Az októberi népszavazás dönt ebben a kérdésben? Vagy a magyar nép akarata ellenére döntenek ebben a kérdésben mások?

Az októberi népszavazást, hibás megoldásnak látom a szavazókat illetően: Ebben a kérdésben, akik dönthetnek sorsukról azok a 18 és 50 év közöttiek. Ezeknek a szavazata lehet mérvadó. Hiszen a következő néhány évtizedet a befogadottakkal kell megélniük. Az idősebb nemzedék nem tud felelősséggel dönteni egy későbbi nemzedékről és annak következő sorsáról. Egészen azért, mert nem lehet számon kérni a döntésük következményét. Pusztán érzelmi alapon hibás lenne dönteni bárkinek ebben a kérdésben. Ez csak a káoszhoz vezethet.

Záradék: Tudom, hogy vannak nálam ebben a témában is tudósabb emberek. Akik nagy perspektívákat tudnak felvázolni. Várom a személyes döntésük eredményét: személy szerint hány menekült ember /család/ sorsáról gondoskodnak és milyen eredménnyel. Az, hogy az aluljáróban lévők kaptak két szendvicset, amit aztán a kukába dobtak. Ez annál nagyobb falat, ami az egész nemzetre és annak egész jövőjére kihatással lesz. Ez itt az személyes ideológiáktól mentes kérdés?

Üdvözlettel: Öcsi

KASZAP ISTVÁN

KEDVES BANDI!

A MIGRÁNSOK C. DOLGOZATODDAL KAPCSOLATBAN AZ ALÁBBI ÉSZREVÉTELEKET TESZEM.

Előljáróban:

- minden rászorulónak vallási, politikai nézetre való tekintet nélkül, a lehetőségeink határáig segítenünk kell
- A befogadási tapasztalataink a péceli házunkban: az elmúlt 35 évben közel 40 személyt/családot fogadtunk be több éves ott tartózkodásra. A befogadottak között voltak Bokor/B. B. közeli közösségekhez tartozók, voltak határon túli magyar családok, de voltak hajléktalanok is. A normálist meghaladó közös életvitel érdekében a befogadónak és befogadottnak hetente több órát kellett fordítani egyeztetésekre, a problémák személyes és együttes tisztázására.
- Az antalfai befogadások tapasztalatait most csak mellékesen említem, az egy külön kategória, egy másik tanulmányt érdemelne. 22 év alatt több mint ötezer vendég - bizonyos mértékű kiszolgálása pár nap, pár hét időtartamra.
- Nem vagyunk a migráns kérdés szakértői, az általad említett oktatást igen fontosnak tartjuk. (Bárkinek használatára válhatna több B. család több napos/hetes együttélése.)

A migránsok befogadásával kapcsolatos gondjaim:

- amennyire tudjuk a bevándorlók nagyon kevés kivétellel nem hajlandók a hivatalos úton jönni az országunkba, nem akarnak regisztrálni, ujjlenyomatot adni, ...
- a statisztikák szerint a bevándorlók 10%a menekült. Ezt a réteget a hivatalos szervek sem tudják elkülöníteni a teljes tömegetől. Azt hiszem sokan tesznek is arról, hogy ezt ne lehessen megtenni.
- a nyugati országokban (főleg német, francia, svéd ...) a nők zaklatásait, robbantásokat, egyéb balhék nagy részét már az ott született, gyakran az állampolgársággal is rendelkezők követik el.
- Ezen tényeket valahogyan fel kellene dolgozzuk ha a személyes befogadásokat tervezgetjük.

Következtetések:

- minden kétség, probléma ellenére segítenünk kellene
- jelenleg mi nem állunk készen a házunkba befogadásra, a más jellegű befogadásban

szerzett tapasztalatok ellenére sem. Igaz ezen a területen is fejlődhetünk (még csak 70 ill. 72 évesek vagyunk).

- jelenleg sem az egyházakozságtól sem az önkormányzattól segítségre nem számíthatnánk
- hasznos lenne összegyűjteni a B. beli olyan családok tapasztalatait, akik már fogadtak be embereket, családokat rövidebb-hosszabb időre, ill. pár vállalkozó családnak, akik még nem fogadtak be egyedül állókat/családokat pár napra-hétre össze lehetne állni kipróbálni, hogy éljék át ezen új helyzetet
- reális segítség lehetőségét a "kibocsátó" (ahonnan jönnek a migránsok) országokban látnánk, amihez jelentős nemzetközi összefogásra lenne szükség ill. egy Prakash kaliberű és elkötelezettségű személyt kellene találnunk a "kibocsátó" országban, hogy a már bevált gyakorlatot új helyszínen is tudnánk gyakorolni.

Szeretettel: István

DRYP

PARÁZSRA LÉP...

„Bizony, bizony, mondom nektek:
Aki nem a kapun megy be a juhok aklába,
hanem máshonnan hatol be, az tolvaj és rabló.
(Jn 10. 1.)

Parázsra lép, vagy darázs-fészekbe nyúl, ki az újkori bevándorlás – közbeszéd szóhasználatával migráns – kérdés magyarozatára vállalkozik. Humanitárius - hogy ne is a keresztényi szót használjam – azaz emberbaráti lelkiségre hivatkozva igyekszik megérteni és megértetni hogyan segítsen a farkasoknak helyet, szálást készíteni a juhodályban. Abban a juhodályban, amelyikben az egyébként másként gondolkodó juh testvéreivel él együtt és jól-rosszul elosztva, de mégiscsak

közösen legelnek a hol dús, hol kopárabb legelők fűvéből. Merthogy ők vegetáriánusok.

A befogadásra odasompolygó farkasok azonban húsevők. A birkák – mert lám már akár az önfeladás jelzőjévé is vált e főnév - öröklött szelídségükkel kerül a véres vitákat. Néhány harcias kos kivételével a többségük békében szeret éldegélni bundáját növesztve –s ha egy-egy kos szembe is száll vélt s valós fenyegetésekkel, nyája nem válik ragadozóvá, húsevővé mögötte.

Ugyanígy van ezzel a farkasok hordája is az alfahím hiába harapdálja példamutatóan a fűvet, minden igyekezete ellenére sem lesz a farka mögötte a fűnek fogyasztója. Erről szól – számomra legalábbis – a gubbioi farkas legendája is, amikor Szent Ferenc a szeretet erejével megszelídítette a falu lakosságából lakmározó farkast, de e szelídség ára a mindenkori ellátásának ígérte volt.

A falu lakói ezután bátran a fenyegető veszély nélkül kimehettek az erdőbe tüzelőt gyűjteni s a farkas is békésen – jóllakottan – nézegette a szorgos falusiak munkáját, hogy a példánál maradjak, nem kezdett megtevesztő látszat legelésbe fogni. Mielőtt valaki megjegyezné, hogy rossz ez a példa és felvilágosítana, hogy mindannyian egyforma emberek vagyunk, Isten képmására teremtett lakói a Földnek, ezért gyorsan beismerelem; igen a hit ugyanazon legelőjén élünk, de érdemes elgondolkozni a hit erején, amely képes legyőzni a kapzsiságot és Gyurka bácsi szóalkotására emlékezve adzsiságra fordítani azt, meghagyva mindenkinek a részét a nagy közös legelőkön.

Ki-ki a maga hite, ízlése szerint gyakorolja az együttélés osztozkodását belső törvénye szerint a természetes környezetével együttműködve. Mert elhithetjük, hogy ez valamennyiünk valamennyi sejtjébe bele van írva. Csak ebben az elrejtett tudásban – a szeretet erejében – kellene hinni és nem a befektetési részvények hozamában.

Lábjegyzet: mielőtt valaki arra gondolna, hogy a hitnek több mezeje van, szeretném hinni, hogy csak egy mezőn legelhetünk a szeretet mezején, az együttélés hitében, mert Babitscsal szólva az a véres Isten nincsen, azt csupán mi magunk egymás ellen találtuk ki. És – mint a történelmi példák mutatják – annak is van ereje.

KIRÁLY IGNÁCZ

ÉRTÉKVÉDELEM CSILINGELÉS JÉZUSRA FIGYELŐ EMBEREK SZÁMÁRA

A levegő is és az emberi szívek is kezdenek telítődni a népvándorlási hírekkel, kihívásokkal. Meg kell tudni védeni szíveinket, lelkiismeretünket. A telítettség

először elidegenedést, majd ellenséges érzést, elutasítást, végül közönyt vált ki a sodródó emberből. Tudjuk, hogy a szeretet ellentéte nem a gyűlölet, hanem a közöny. A Jézusra figyelő lelkiismereti éberség olyan alapvető keresztény érték, melyet megőrizni és megvédeni létkérdés. Számunkra létkérdés, ha jézusi tájékozódású emberek akarunk maradni. Sopánkodni lehet Európán, keresztény értékeken, mindezek veszélyeztettségén. Félő, hogy ezek az értékek a valóságban már csak szörványban vannak és csupán a kultúrtörténeti, egháztörténeti szakirodalomban találhatóak.

Az értékvédelemhez három tényező szükséges: érték, védelmi eszköztár és védeni akaró ember.

Az emberen, rajtam fordul, hogy mit tartok értéknek, és hogyan viszonyulok ehhez az értékhez. Azt sokan látják, hogy az iszlám több mint vallás, több mint életfilozófia, több mint egy arab népet egyesíteni akaró politikai erő. Az is világos, ha tényleg össze fognának, keresztbe lenyelnék az Észak atlanti gazdag világot. A Sharia olyan mindenre kiterjedő muszlim jogrend, mellyel a liberalizált, demokratizált világunk nem tud mit kezdeni. A teljes emberi életet szabályozni és keményen kézben tartani akaró kultúra. A mi keresztény kultúránk a maga szétfolyó, szekularizálódott állapotában nem ellenfél. A két kultúra ütközésében Európa legfeljebb a tisztességes helyállás reményével futhat ki a pályára. A leglényegesebb éltető erőiben sokkal jobb feltételekkel bírnak: pl. a családonkénti gyermekvállalásban náluk 5-8, nálunk magyaroknál 1,4 gyermek születik, ha a cigányok szaporodási rátáját is ide számoljuk (nélkülük 0,83!). Ha a lakosság átlag életkorát nézzük, akkor 25-37 éves fiatalokkal szemben a mi csapatunk 50-60 éves emberekből áll.

Ezen való változtatás esélyét az a globális gondolkodást hangoztató szemlélet is rontja, mely szerint a túlnépesedés istentelen, embertelen, szeretetlen dolog. Ilyen zászló lengetésével még meg is ideologizálják az elpuhult, önkényeztető európai életformákat. Hol itt az érték, melyet meg kellene védeni? Van még védeni való a magunk összkomfortos életén kívül?

Ha az **önvédelem** szóra rákeresünk, a jogos önvédelemről szóló lista jelenik meg. Ez természetes, hiszen a kereszténységgel is megáldott fegyverek világában meg kell magyarázni, hogy miért és meddig, milyen erővel csaphatom fejbe a másik embert, a másik népet, a másik kultúrát. Újra összezsátoznak a gyaur kutyák és a hitetlen mohamedánok seregei? A magát európai kereszténységnek valló országok szépen, jogilag és katonapolitikailag megfogalmazzák, hogy hogyan is kell háborúzni jogosan. Ez magunk között, Európában érvényes, papíron. A Sharia (muszlim jogrend) világában mások ezek a szabályozások, papíron és valóságosan is mások. Jézussal persze egyik sincs köszönő viszonyban sem. Az erőszakmentes Jézus, a szeretet Istent hirdető Jézus törölgetheti könnyeit, mint amikor Jeruzsálem várható pusztulása miatt szomorkodott.

Megfogalmazom a számomra lényeges értéket: az evangéliumi Jézus értékszempléjéhez való hűséget. Számomra ez az érték mindenre kiható érték, ez az én jézusi „Sharia”- m. Ezt megvédeni? Az ajándékozó, a szolgáló és békességteremtő Jézus becsületét megvédeni? Jaj, hogyan is lehet egy olyan világban, mely az erőszaknak legrafináltabb eszköztárával feszül egymásnak? Az egyik legázol, a másik kapkodva moralizál. Két, vagy több óriási malomkő között mik az esélyeink, mi az erőszakmentes Jézus esélye?

„A tények kijelölik teendőinket” (Vörös Éva). Tény, hogy a jó fa jó gyümölcsre hivatott. Tény, hogy vannak ezt gátló, megakadályozó tényezők. Jöhet a védekezés a termés megvédéséért. Metszés, permetezés...

Jézus is igyekezett megvédeni a rábízott értékeket.

Támadják? Oktatva vissza vág (Márk 2,15). Csöbe akarják húzni? Kitér és visszakérdez (Márk 11,28). Erőszakkal lépnek fel vele szemben? Ott hagyja őket ((Lukács 9,51, János 10,36). Kiborítóan értetlenkednek világos tanításával szemben? Jaj-t kiállt és fejükre olvassa a valóságot (Máté 23,13-36). Ha olyan támadja és veszi hallatlanra tanítását, aki tanítványa, mint Péter, azt keményen helyére teszi kardjával együtt (Máté 26,52). Ha felpofozzák, számon kéri a pofozkodótól (János 18,23). Igen, tudjuk: a végén már csak az marad önvédelmi eszközül, hogy szóra sem méltatja Pilátusékat, tűr. Vértanúja lesz a Szeretet Országának. Íme tömören az értékvédelmi jézusi eszköztár. A szeretet értékét csakis a szeretet eszközeivel lehet megvédeni. Ebbe bele fér a szó, az érv, a tovább menés és ott hagyás. Ebbe belefér a kiáltás, a hangerő, de a fizikai erőalkalmazás nem. Ebbe belefér a megköötözött is érvelés, a kiszolgáltatottan is önvédelem, de a visszarúgás nem.

Az is belefér, hogy a világ fiai által generált erőszak megoldásába nem vállal szaktanácsadói szerepet sem hivatalosan, sem közbeszédileg, hanem az egyes ember megváltozásának naiv (?) reményét hirdeti. Mindebbe belefér a bezárt kerti kapu, de a bele vezetett nagyfeszültség nem. A „jó fa, jó gyümölcs” képhez vissza térve: Jézus nem Glialka 480 gyomirtót használ, kiirtva mindent, ami számára rendszeridegen, csak hogy fácskája gyümölcsözzön. Fácskájának megtrágyázásához nem más életek hullá hegyeit használja. Elni akar és éltetni.

Kis magyar hazánkban az ateista, kommunista diktatúrában istenes értékek álltak egy halálukat erőszakkal is akaró istentelen világgal szemben. Túlélést az jelentette, hogy értéket rejtőzködve is megélő, **az evangéliumi értékekhez való hűség**re törekedtek a keresztények. Legalábbis azok a kisközösségek, akik komolyan vették küldetésüket, mint a Bokor is. Valakik ellen? Valamiért lelkesedtek, Valakiért lelkesedtek! Cél nem az „ellen”, hanem az „ért” volt. Érted haragszom, nem ellened. Illyés Gyula 1957-ben mondja Sinkovits Imrénnek: „A részleges becsület megóvása mellett életben

kell maradnunk.” Ravasz László ref. püspök: „Inkább voltam okos, mint erős.” A történelem részlegessé silányíthatja a becsületet, okos lavírozásba terelheti az erőt. A lelkiismeret pedig csilingel, kiállt, jajgat. A történelem pedig rehabilitál, ha teljes megalkuvástól, elv feladástól megmenekültek a nagy tekintélyű emberek. A kis emberek, mi ugyanilyen súlyos döntések előtt állunk. Lehet kétfelé beszélni. Egyik a világnak szól, a másik magunknak. Az a veszély, hogy a kétfelé, **két féle beszédet** is jelenthet. Vérgőzös világban nem elég az okoskodás és nem elég a tömjénfüst. Tájékozottnak látszó okoskodást és kegyes lelkesedést fel kell váltsa a magunk küldetésének világos megfogalmazása és ahhoz való hűség. Elkiáltotta már valaki magát, hogy az országunk erőszakot szenved és válasz erőszakra készül? A kettőt így együtt? „Hősi halottunk van elég, hősi élők kellenek!”- kiáltja Sinkovits Imre.

Kik a hősi élők? Akik vallják A. Lincolnnal: „Az ellenségtől megszabadulás legjobb módja, a **barátkozás**.” Az ellenség képtől való megszabadulásnak is ez a módja. Fennáll a veszélye, hogy kígyót melengetünk keblünkön? Igen, fennáll! Főként akkor, ha csak érzelmi erővel védjük értékeinket. Ha Jézus ott marad a királyválasztó tömegben, ma nem biztos, hogy reá figyelni. Ha Jézus inkább az angyali seregekbe vetette volna reményét, nem is tudnánk a Getszemáni kerti eseményekről. Ha mi a NATO seregekbe és hadi technikákba vetnénk „keresztény kultúránk” megvédésének reményét, lehet, hogy csupa kis betűvel leszünk beírva az Élet Könyvébe, ha egyáltalán bekerülünk oda. Hősi élők a világ szemében azok, akik életüket, vérüket... és pénzüket is hajlandók odaadni az általuk szebb jövőnek gondolt értékekért. Amíg élnek, ők a hősi élők. Amikor erőszakos halált halnak, akkor a nemzet, a kereszténység hősei, vértanúi. Nem sunyi haszonélvezők a jézusi keresztények akkor, amikor mások által kiharcolt békében, rendben, jólétben élhetnek? Miközben hirdethetik a maguk erőszakmentes evangéliumát...

Ha az általunk képviselt jézusi értékrend érvényesülne a földön, itt lenne az Isten Országja és nem lenne kovásztalanul csirizes massa a világ. Akkor nem kellene az értékítéletnek olyan széles skáláját szenvedni a gazemberségtől a tisztességesig. Akkor nem kellene kerítés, ajtózárr, katonaság, rendőrség. Az eszmény képviselése és személyes megélése nem élősdiség, hanem prófétai küldetés teljesítése. Ugyanakkor oda figyelés arra, hogy mit, miért és mennyire vagyunk haszonélvezői a világnak, mennyit teszünk a közös asztalra és mennyit igénylünk onnan. **Kik a Jézus szerinti hősi élők?** Az elveiket eszményien **hirdetők**. Az elveiket élhetően bemutató hiteles **megélők**. Akik a még közénk nem tartozókat testvérbarát reményű **felebarátnak tekintők**. Csodabogarak, akik jelek, kovászok, sóként ízt, tartósító erőt adó jelek. Akik szentek, vagyis „hősies

fokban a szeretetet gyakorlók” (Sík S.). Akik nem fájnak a földnek és embertársaiknak, hanem gazdák és támaszok.

Fájdalmat sejtető a záró mondatom: ha a szeretet esz-köztárából kifogyunk, már csak a vértanúság marad. Az állapotszerű vértanúság az értékeinkhez való hűségünk következménye. Erre nem vágyik az ember, ez jön, ez van. Eltérni, elviselni valóként van. Akiknek Jézus a mestere, azok is félnek, de nem lesznek a szeretet áru-lói.

Reménykedjünk...

CSUTKAI ESZTER

EGYHÁZASFALURÓL...

Hálásan köszönjük, hogy a Bokor nagyközönsége előtt az egyházasfalui élet-fenntarthatósági irányban tett kezdeményezésünkkel a 2016-os vépi Tábortan bemutatkozhattunk. Meglepően nagy volt az érdeklődés. Köszönet a szervezőknek és a résztvevőknek. Úgy látszik, közös a nevező a mai élet kihívásaira. Így tehát boldogan hagytuk el a tábort, erőt kapva a további folytatáshoz.

Nekem különösen nagy élmény volt érezni ezt a közös irányultságot az immár 40 éves Bokor-családomban, ami elindított egy gondolkodásmódon. Akármilyen távol is keveredtem hazámtól, a bokortagok egyenként és kiscsoportban is mindig tárt karokkal, szeretettel és segítőkészen fogadtak. Ez a Bokor eredménye. Jó érzés a közösség. Jó olyan közösségben beszélgetni, ahol közös a kiinduló pont: A krisztusi értékrend elfogadása, megérteni akarása, és annak elfogadása, hogy az arrafelé vezető úton haladás nem zsákutca. A Teremtő és teremtett világ kapcsolatának hasonló megértése erőt adó kiindulópont. Ilyen közegben inspirálódik az ember, hogy gondolatait szabadon eresztse, megossza, kitisztazza, erősítse magát, és akár képességeinél gyorsabban is haladjon, és aztán építhesse közösségét és védje, óvja környezetét.

Ezen építő útra hívjuk hasonló gondolkodású testvéreinket a Kisalföld friss levegőjű, zöld környezetébe, Egyházasfaluba. Valójában egy jó, kényelmes és egészséges, mai igényeket is kielégítő életformáról van szó, azzal a többlettel, hogy közben fokozottabban ügyelhetünk lelki és testi épségünkre, a környezeti, természeti egyensúlyok megtartására mai életünkön át és a jövőt is figyelembe véve.

A 900 fős Egyházasfalu 6 km-re az osztrák határtól Sopron és Szombathely közötti vasútvonal mentén félúton fekszik, mindkét várostól félóránnyira. Az internetes, gyakran járó vonat praktikusán mindkét város lakójává is tesz. Kőszeg és Sárvár is hasonló távolságban van.

A falu Rendezési Tervében Különleges Övezetnek elfogadott, ökológiailag közművesített 5.5 hektáros területünk közvetlenül a vasút mellett Egyházasfalu Keresztény nevű végében fekszik, 33 db átlagosan 900 m² területű házhelyre, közösségi épületekre és köz-létesítményekre felosztva. A területet a Dóry család fedezte fel, akik már 10 éve előfutárként leköltöztek egy közeli telekre, és energiatakarékosan korszerűsítették 100 éves vályogházukat, amit az idei Bokor Nagytábor keretén belül többen is részleteiben megismerhettek.

Az Öko-közművesítésben a vezetékes ivóvíz és a villany közmű csatlakozású, de van kiépített kútvíz és alternatív energiavezeték is. Közműcsatornázás nincs: A darabos szennyvíz átalakítását és a szűrkevíz tisztítását a nádgöyökézőzés biotisztítótavak végzik, melynek vize még az energiaerdő locsolására is felhasználható.

A csapadékvíz elvezetése maximális talajba-szivárgási felületkiképzéssel és nyílt árokrendszerrel történik. Nem ivóvizet igénylő tevékenységekre, például mosásra kútvíz bekötése áll rendelkezésre. Esővíz-tartályok biztosítanak további háztartási vízhasználatot.

A terület Rendezési Tervében a lakótelkek úgy lettek kialakítva, hogy minden ház ideális tájolást kapjon, hogy maga az épület kialakítása, tájolása maximálisan hasznosítsa a nap energiáját. A típustervek pedig olyan CsOK-nak is megfelelő minimálisan 90 m²-es, 3 gyerekes családra alkalmas kialakítások, amely a passzív ház energiatakarékosági szintjét éri el, törekedve a minél kevesebb technikai igényre a ház kondicionálását tekintve. Egy centrálisan elhelyezett fa kályha/kandalló elégséges és egyben törekedve egy olyan optimális költségértékre, ami a leggazdaságosabban egyesíti a passzív ház minőségi követelményeit a korszerű térszervezéssel. A házak igény szerint flexibilisen tovább építhetők, többfunkciós belső térváltoztathatósággal. Eltérő terveket is lehet készíteni.

A tetősíkok napenergiát hasznosító napelemek és kollektorok fogadására tervezettek.

Az első egy-két ház hőszigetelő blokktegla szerkezetű. Továbbiakban akár vályog, szalmabála, fa és új anyagok alkalmazása is lehetséges. Földház is tervezhető. Közös autó használata is a program része.

A betelepülés arányában a szabadon maradó földterületek egyénileg és közösségileg is művelhetők. Minden kezdeményezést érdeklődéssel fogadunk. Kézműves, biobolt, egyéb vállalkozások is csak építik az életteli környezetet. Biogazdálkodókat is szeretettel várunk. Építhetünk egyénileg és közösen. Egymással és egymás segítségével, annál gazdaságosabb - egymás tehetségét és tudását hasznosítva. Közös munka, eszmecsere tovább kövacsolja közösségünket. A jószomszedság egyben megoldja a gyerekfelügyeletet,

kevésbé tehetősek, korlátozott tevékenységűek, idősebbek, betegek szerető ellátását. Felszabadul az időnk, és energiánk.

Nincs semmi kommuna jellegű szabály. Mindenki élheti életét saját meggyőződése és lelkiismerete szerint – a fent említett közös megértésünk alapján.

Jöjjetek tehát, és terjesszék a lehetőséget hasonló gondolkodású emberek körében. Fialok és fiatalos gondolkodásúak - gyertek! A gyümölcsfák már hozzák termésüket. Ha jössz most, együtt, gazdaságosabban építhetünk. Vagy, ha akkor érkezel, mikor már kész az első ház, és szabad, akár lakhatsz is benne, míg házad felépül.

Azokat is szeretettel látjuk tapasztalatcserére, akik már saját portájukon kezdtek vagy már meg is teremtettek hasonló körülményeket.

És köszönöm, hogy megint együtt lehettünk.

KÉRY MAGDOLNA

BESZÁMOLÓ A BNT VÉPI ELŐADÁSÁRÓL ÉS AZ EGYHÁZASFALUI KIRÁNDULÁS- RÓL

Köszönjük, hogy eljöttetek, köszönjük, hogy itt voltatok Egyházásfaluban! Rendkívül sokan és aktívan érdeklődtek a tervek és a megvalósult részletek iránt.

A vépi előadáson röviden vázoltam, miként élünk itt Egyházásfaluban, immár 10 éve. Összefoglaltam a jelent, és egy-egy szóval kitértem a jövő terveire és lehetőségeire is.

Először térben és időben elhelyeztük ezt a kis falut: Sopron-Szombathely-Kőszeg háromszögében fekszik a Répcesíkon, a Sopron-Szombathely vasútvonal Újkér állomásánál, viszont 3 km-re a 84-es úttól. Talaja a Répce kis folyócska öntésterületén alakult ki, keresztül folyik rajta a Metőc-patak, amelyik szintén a Répcebe, és végül a Dunába ömlik.

Az időről szólva elmondhatjuk, hogy a település és környéke nagyon régóta lakott; bronzkori tűzhelyre leltek, római villa volt a határban, pénzeket, cserepeket találtak, a középkorban rendház és templom volt itt. Majd

ezek eltűntek, és manapság egy nem egészen 900 lelkes faluról van szó, ami négy kisebb településből állt össze közigazgatásilag, önkormányzattal, kicsi iskolával, két katolikus templommal, boltokkal. Az orvos hetente kétszer rendel, pékség, vágóhíd, pulyka- és sertéstelep, 4 asztalosműhely van a faluban.

Segítségül egy aznap reggeli kerti "festőpalettát" hoztam, és szabad színasszociációval végigvettem életünk különböző területeit, tevékenységeinket.

A hamvas szilva kékje a vizet, vízgazdálkodást jelentette számomra: A település alatt jól elérhető, tiszta víz van, ezért minden portánál található kút, van, aki be se vezette a sopronhorpácsi artézi kútból származó vezetékessé vizet. - Kitekintésként: az ökoterületen helyi közösségi megoldásként kútvíz-vezeték rendszert építettünk ki.

A községi szennyvizet szintén egy szomszédos településre, a lövői 140 %-osan terhelt szennyvíztisztítóba vezetik. Kitekintés: az ökotelepén ki van építve a közösségi szűrkevízkezelő csatornarendszer a gyökérszónás tavakkal.

A palettán **a friss zöld petrezselyem** következett, vagyis az élelemellátás, mezőgazdálkodás.

Mint ahogy szomjan sem, úgy éhen sem halunk a faluban, mert sokan saját magunk termeljük a zöldséget, gyümölcsöt, tojást, valamennyi húsfélét (az aktuális feleslegből csereberélünk), kenyéráruhoz, húshoz pedig a pékségben, vágóhídon is hozzá lehet jutni. A hajdani 2500 szarvasmarhához képest ma már csak pár tehén bóg a település istállóiban, ahonnan friss tejet kaphatunk, de a szomszédos község tehenészetéből házhoz jön a vastehén a tejjel. Ezen kívül vannak a helyi és mozgó boltok - utóbbiak szinte mindent házhoz hoznak. Akinek még így is valami másra van szüksége, beutazik félóra alatt az alacsonypadlós vonattal valamelyik nagyvárosba. A terveinkről: lehetséges az ökoterületen a közösségi dobozos zöldség-gyümölcsstermesztés.

A zöldhöz gyorsan **hozzátesszük a paprika sárgáját**, és máris megkapjuk a mi vasúttársaságunk, a GySEV színeit. Hogyan közlekedünk? A közösségi közlekedés az alacsonypadlós vonattal nagyszerűen megoldott (a babakocsival, biciklivel, bicikliutánfutóval, tolókocsival begördülhetünk), de jár a busz is a környező településekre és Sopronba. Gyalogolunk, biciklizünk, és sokan autóznak. Ez utóbbit közösségileg is használjuk, például az édesanyámat és a többi időset is közösen szállítják a falu másik végére a kórustalálkozóra, vagy a gyerekeket együtt viszik rossz időben az iskolába stb. Vonattal 30 perc alatt bent lehet lenni Sopron és Szombathely közepében; elérhető szakorvos, kórház, középiskola, egyetem, hivatalok, színház stb. Kitekintés a jövőbe: a közösségi autóhasználat természetesen az ökoutcában is folytatható.

Az immár **gyönyörű pirosra megérett paradicsom színe** a tüzet, a hőt, az energiát juttatta eszembe. Falunk,

mint a legtöbb másik település "el van gázosítva", földgázvezeték fut mindenhol. Ennek ellenére a legtöbb házban fával is fűtenek. A régi községlakók rendelkeznek saját erdőterülettel, és egy-egy részt évente kiváganak, a hatalmas törzsdarabokat leteszik a porták elé, és az emberek körbejárnak a hasítógéppel és földarabolják őket. Lehet kapni hasábfát is, de van egy különleges tűzifa lelőhelyünk: az egyik helyi asztalosműhely bükk és tölgy hulladékfát ad el nagyon olcsón. Kitekintés az ökotudáca: lehetőség van közösségi biomassza fűtőmű létesítésre, amely amellet, hogy alapanyag-felhasználásban, szennyezés kiszűrésében nagyon hatékony, kényelmes és bizonyos élethelyzetekben (betegség, születés, idős kor, utazás, munka, tanulás esetén) szükséges is lehet. Ehhez kapcsolódóan az elektromos áramot is elő lehet közösségileg állítani növényolajos generátorral.

A **feketeszederről** a hulladékgazdálkodásra asszociáltam. Igyekszünk minél kevesebb hulladékot termelni, azt is válogatjuk. A komposztálás mindennapos. Amit lehet, megoldunk a faluban: segítenek a lakatos, hegesztő, asztalos szakemberek. Az iparcikkeket mozgó árusoknál vagy a szomszédos falvak szaküzleteiben is beszerezhetjük, de ha ott sem, akkor mi például vonattal és bicikli-utánfutóval, 2-3 évenként pedig egy tízezer forintos fuvarral oldjuk meg. A közösségi autóhasználat ekkor is működik.

A terményeket egy malac alakú lapítóra tettem, így a fentiek alatt-előtt-mögött és közben legyen pár szó az emberről, aki például ezt a lapítót is elkészítette. A **faluközösség** megmutatkozik az iskolában, a Falufejlesztő Egyesületben, a Tűzoltóegyletben, a Nyugdíjas Klubban, a mi kis kórusunkban. Falufutás a rákos betegekért, batyus bálók, falunap, adventi koncert, kórustalálkozó, Szent Erzsébet kenyere. Azon dolgozunk, hogy ez a faluközösség egyre jobb legyen: Zöld Fonó, fenntartható életmódra nevelő iskola, és természetesen az ökotudca. A Zöld Fonó és az EnergiaKözösségek verseny (amit három éve minden alkalommal megnyertünk újabb és újabb családokkal) már a jövőbe mutat: ezek egy erdei iskola, népfőiskola vagy oktatóközpont csirái lehetnek.

Pár gondolat szölt még a fenntartható életmód elvi alapjairól, eszmei háttéréről: az evangéliumi arany szabályról (azt tedd másnak, amit magadnak is szeretnél, hogy tegyenek), a kanti maxima ethicáról (úgy éljünk, ahogy bárki élhetne ezen a földön), a környezeti erkölcsről mint közös nevezőről, és annak tartalmáról, **az osztózásról - a tiszta vízben, levegőben, talajban is. Emeljük ezeket is az erkölcsi kategóriák közé, tegyük lelkiismeretvizsgálatunk tárgyává.** Akkor lesz ez a válságok megelőzője, orvoslója, ha nem a fosszilis energia, hanem a megújuló energiák erejében jövünk össze, és arról beszélünk, elmélkedünk, ami a Szeretet országa építésében gyakorlatiasan mindannyiunkra tartozik.

Szeretettel várunk Benneteket!

Köszönettel Mindenkinnek,

DÖRY ISTVÁN

A FENNTARTHATÓSÁG 4 LÉPCSŐFOKA

A fenntartható élet megközelítésének és elérésének 4 alapvető vonatkozása rajzolódik ki előttünk:

Az első és legfontosabb a fenntarthatóságról szóló **tudás**, ismeret, tudatosság; a második a fenntarthatóságot szolgáló **infrastruktúrák** elérhetősége; a harmadik, és még mindig nagyon fontos helyen a **közösség**, a közösségi összefogás, segítség és ismeretszerzés; és végül a helyes működés, **életmód**, fenntartható természethasználat.

Tudatosság

Ugyan hogy érhetnénk el újra az elveszett fenntarthatóságot, ha azt sem tudjuk, hogy mi is pontosan? Tisztában kell lennünk a számokkal, arányokkal, módokkal. Mert ha nem, akkor könnyen kiszalad a számon: "Hogy hát hiszen én megnéztem az interneten, és abból két területen (10%) jelentős vagy jelentéktelen (1%) lépéseket tettem. És meg is dicsérték, hogy megmentettem a Földet." Aki pedig ezt őszintén hiszi, hogyan fogadhatná el, hogy ezek jelentéktelen lépések és nem is feltétlenül a jó irányba? (szelektív gyűjtés, mobiltöltő kihúzása, hibridautó, tisztítószerek és társaik)

A másik véglet az, amikor valaki egy kicsit utána számol, hogy milyen nagyságrendű aránytévésztesek vannak a mindennapjainkban, és felháborodottan odalöki: "Nem is lehet fenntarthatóan élni, ...te sem tudod megcsinálni, itt a világvége, semmi nem fog megváltozni..." Ez a gonoszabbik hozzáállás, magát fölmenti, katasztrófaelméleteket terjeszt, a megismeréstől elzárkózik, és persze visszahúz. Pedig mint láthatjuk [* keretes] a fenntartható életmód a mai világban megvalósítható és meg is kell valósítanunk. Megjegyezzük, hogy ha valaki nem tudja, mi a fenntartható, nem akar erről tanulni, nem szeretne utána számolni, szembesülni, változtatni, akkor ugyan hogy fogja tudni eldönteni egy internetes híryanagról,

hogyan az egyáltalán igaz-e? A zöld háttér alapján, vagy a névtelen NASA-tudósokra való hivatkozással?

KERETES 1 – A MEGOLDÁS

A mi égővünkön, európai viszonyok között a fenntarthatóság a következő 5-6 lépést jelenti:

1. A 90% – Először is a fűtést le kell csökkenteni a Természet által visszaigazolható szintre – alapszabályként a harmadára –, át kell állítani fára, annyi fára, amennyit az erdők adni tudnak. Ehhez igen komoly **hőszigetelésre** és **hatékony fatüzelésre** van szükség. És **még további faültetést** is kell szerveznünk, elsősorban annak a széndioxidnak a gyökerekben való lekötésére, amit más tevékenységeinkkel még járulékosan kibocsátunk (élelem, kisebb iparcikkek, hőszigetelés, szolgáltatások, stb.). Magyarországon, de kb. az egész világon is fejenként nagyjából 2000 négyzetméter területet lehet beültetni sűrűn fával, anélkül hogy mindent fölborogatnánk. Ezzel a széndioxid-kapacitással kell számolnunk a következő évtizedekben. Ez a "90%" a lényeg: a faültetés, hőszigetelés, fatüzelés. De vajon mi akkor a 10%?

2. Mi nem? – Mielőtt a 10%-ra rátérnénk, említést kell tenni arról a további 90%-ról, ami a fenntarthatóság képletében nem is szerepel. Ami ugye a benzinfogyasztás, a gázolajfogyasztás, kerozinfogyasztás, általában nincsen fenntartható kőolaj, továbbá a földgáz, az atomenergia, a különféle luxusszolgáltatások, utaztatás, élvezeti cikkek, pénzköltészet és durván felesleges iparcikkek.

3. Takarékoság, hatékonyság – A 10% (ami egyébként az elektromos készülékekkel kapcsolatos), csak akkor lesz tényleg az összefogyasztás 10%-a, ha megelőzi egy nagyon alapos takarékosági és hatékonyságnövelő kampány. A főszabály az, hogy csak annyi elektromosságot termeljünk meg, amennyit muszáj, és csak arra használjuk, amire való (nem hő, hanem inkább világítás, elektronika). Valamit megtakarítani 20-szor jobban megéri, mint ugyanazt megtermelni. A megtakarításhoz elég néhány kapcsolóóra, pár mérés, néhány LED-es lámpa, és akkor tényleg következhet a 10%...

4. Villany, víz – Az összefogyasztásunk 10%-át az elektromosság teszi ki, amire külön oda kell figyelni, mivel ez a legkifinomultabb energiafajta. Ha erőműből származik, akkor még a hatásfok és szállítási veszteségek miatt 3-szorosan súlyozni is kell. De nem akkor, ha napelemmel termeljük meg, és a fogyasztási mintázathoz alkalmazkodva ki is egyenlítjük. A fentiek figyelembevételével ehhez mindössze **2-3 napelemtábla** kell fejenként, és hozzá még napelemenként 100 Ah **akkumulátorkapacitás** is. Ez egyáltalán nem lehetetlen, nem megoldhatatlan. Érdemes megemlíteni, hogy Magyarországon a napenergia részaránya tizedszázalékokban mérhető, ehhez képest a 10%-os napelektromos arány igazán

előremutató. Biztosítja a világítást, mélyhűtést, a műszaki dolgokat, és még a víz-, szennyvíz ellátást is. Meg lehet kérdezni, hogy miért csak 10% a napelemek részesedése. A tetőn volna még hely, az bizonyos. Milyen jó lenne az égvilágon mindent napelemekkel megoldani! Igen ám, de a túl sok ingadozó napenergiát, ki is kell egyenlíteni, amihez a kapacitás harmadát le kell kötni hőerőművekben, ahol viszont megint csak hárommal kell szorozni a hatásfok miatt. Ott vagyunk, ahol a part szakad. A legfinomabb energiából tehát elég a legkevesebb, és ott is törekedni kell az autonóm ellátásra.

5. Forintocskák – Az előző négy lépés után már észleljük, hogy a legnagyobb maradék fogyasztás és szennyezés, ami maradt: a költőpénz. Normálisan egy-egy ebéd vagy kávé, szendvics, gyógyszer, kisebb ajándék, ilyesmi. Ha viszont látjuk, hogy a kibocsátásunk lecsökkent napi 8-10 kg széndioxidra (amit már képesek elnyelni a fák), akkor már a forintocskáknak is van jelentősége. Egy 500 Ft-os elköltése, kb. 1 kg széndioxiddal egyenértékű – bármire is adjuk ki. Napi 500 Ft költőpénze van a világon szinte bárkinek (kivéve a gazdagokat), csak van aki cigarettára, van aki számítógép-alkatrészre költi.

Jó hír, hogy ez a pénztárca-zabolázó tevékenység igazából semmibe nem kerül, sőt pénzt hoz a konyhára, amit aztán hőszigetelésre, vagy faültetésre, napelemre vagy kapcsolóórákra lehet átcsoportosítani.

+1. Boldogság – És még valami, ami teljesen ingyen van ☺

A boldogság, minden ember hajtőereje, a boldogság, elégedettség rövid úton, befektetés nélkül, pusztán tanulással, gyakorlással könnyen elérhető. **Ki ne dobjuk az ablakon a saját boldogságunkat** azzal, hogy olyan feltételeket támasztunk, amik csak nehezen és nagysokára elérhetők, és újabb és újabb fogyasztásokat igényelnek – de még akkor is mindig tovább helyeződik a boldogság megragadásának pillanata.

Alapaxióma, hogy a boldogság sokkal hasznosabb a világnak; az elégedetlenség ugyanis fogyasztást generál. Fenntarthatóan csak elégedett emberek tudnak élni.

Infrastruktúra

A fenntarthatóság megvalósítását nagyban segíti, ha a közelben fenntartható módon működő infrastruktúrák elérhetők – esetleg éppen a fenntarthatatlan, de csábító infrastruktúrák hiánya mellett. Köz hely, hogy ma Magyarországon lényegében minden infrastruktúra fenntarthatatlan (földgáz, villany, víz, szennyvízcsatorna – meg ami a médiából is ömlik –, aszfaltút, benzinkút, bevásárló áruház, fapados repülő, nagyüzemi mezőgazdaság, hulladéklerakók, változatos színű műanyag kukák, stb.)

Az emberek nagy többsége viszont el van vágva olyan szükséges infrastruktúráktól, amelyek régen is

működtek, és helyesen használva nincs is semmi baj a fenntarthatóságukkal: kútvíz, fa, kert, komposzt, alternatív elektromos ellátás, zöldség-gyümölcs, állatok, falusi kereskedelem, csere, ajándék, segítség, szűrkevíz-feldolgozás, bicikli, keveretlen internet-forrás, árnyék, erdő, villamos vonat, természeti szépség, nyugalom, béke.

Ezeket persze létre lehet és kell hozni, de még faluhelyen sem könnyű megoldani, hogy mind egyszerre rendelkezésre álljon, és olcsó is legyen (ld. keretes)

Közösségi összefogás

Életünket a közösség hordozza. A közösség fenntart, bátorít, emel, elvár, szervez, támogat. Az élet legnagyobb vállalkozásában is, a fenntartható élet megvalósításában is a közösség adja a kezdeményezést, a referenciát, a gyakorlati tanácsokat és a visszajelzést, dicséretet. A legjobb az, ha a közösség elvi célkitűzése, hogy fenntarthatóan akar élni – ha nem, ugyan hogyan? –, és az egyén ebbe az áramlatba beletagozódik.

Hatékonyabb, kényelmesebb, hatásosabb – Ha a közösség együtt építi ki és működteti a fenntarthatóság infrastruktúráit, és nem az egyénektől, családoktól várja el, hogy mindenki egyedileg megküzdjön a problémákkal, akkor az sokkal egyszerűbben, olcsóbban, – manapság kulcsszó: versenyképesen –, és főként kényelmesebben, kevesebb véráldozattal oldható meg. Például nem kell mindenkinek saját kutat fűrnia, már az is nagy eredmény, hogy nem 10 kilométeres távolságból jön-megy a víz, hanem 100 méteres körzetből – mert a miénk! S nem kell mindenkinek értenie az erdőhöz, fához, napelemhez, hőszigeteléshez – és mindig van kitől tanácsot kérni a közösségből, vagy megkérdezni, miben segíthetek? Az összeredményben is messzebb lehet eljutni, mert együtt megvalósíthatunk olyan beruházásokat is (fűtőmű, alternatív villanyhálózat), amelyek egyénileg elérhetetlenek lennének. Persze országos vagy nagyközösségi szinten is meg lehetne ezeket oldani, de arra meg nem érdemes várni.

Működtetés, életmód

De még a legjobb közösségi háttér mellett is a fenntarthatóság egyéni műfaj. Függ az életmódtól, attól hogy hogyan használjuk a nem fosszilis infrastruktúrát, hogyan élünk vagy visszaélünk-e vele.

Hiába az almafa, ha nem szedjük fel az almát, hiába a kemence, ha nem sütünk kalácsot, hiába van a kút, ha csak pang benne a víz. Hiába a kert, az állatok, amikor elmegyünk nyaralni. Hiába a bicikliút, ha volán mögül nézzük, hogy milyen üres. Hiába az erdő, a patak, ha közben az internetet bújjuk. A szűrkevíz rendszer, a napelemes elektromos ellátás odafigyelést, együttélést igényel. A megtermelt zöldséget, gyümölcsöt fel kell dolgozni, az elkészített lekvárokat, befőtteket év közben el is kell fogyasztani.

Az életmódunknak kell fenntarthatónak lennie, nem (csak) a környezeti feltételeinknek.

KERETES 2 – PÉNZ ÉS FOSSZILIS ENERGIA

Amikor azt kérdezik, hogyan lehet mindezt megjegyezni, milyen tájékozódási pontok vannak, hogy ne kelljen mindennek mindig utánaszámolni? – ezt a kerek választ szoktam adni: Kerüld a pénzt és a fosszilis energiát – az jó lesz!

A pénz, a mammon kerülése jól érthető biblikus alapokon. Különösen a mai pénz esetében, amit a vagyonszaporító tőkések, bankárok, részvényesek, és a nekik dolgozó hitelminősítők hoznak létre, teremtenek, szinte korlátlan mennyiségben. Ha utánaszámolunk, a mai szabályok pontos betartásával, a létező kamatokkal és futamidőkkel a bankok akár egy évi 30%-os GDP-növekedést is tudnának finanszírozni – abszurd módon – természetesen nem a létező pénzből, mert annyi nincs is. Gyűjtse hát az a pénzt és a hiteleket, aki tönkre akarja tenni a világot! Mi pedig inkább mérsékeljük magunkat, válasszuk az olcsóbbat, a kevésbé menő állást, a hitelezés nélküli megoldásokat.

Igen ám, de ha mindig az olcsóbbat, szegényesebbet választjuk, akkor abban többségbe kerül a sok fosszilis energiát tartalmazó rezsi, energiahordozó, félkésztermék, nyersanyag.

Tehát a másik úton is lépegetni kell: ahol csak lehet, kerüljük a fosszilis energiát, mert szennyez, mert tönkreteszi a klímát, mert hiába szokunk rá, kifogy – éppen akkor fogy ki, amikor már nagyon rászoktunk –, mert más népektől vesszük el (Te melyik végén szeretnél élni a migrációs útvonalnak?) Kerüljük, mint a bűnt. Mert bűn.

Aki e két irány eredőjét követi, kerül a pénzt és a fosszilis energiát, igen gyorsan és egyre közelebb kerül a fenntarthatósághoz, és az 5+1 pontos képlettel el is fogja érni azt.

BARCZA BARNA

AZ EMBERHALÁSZ ÖNVIZSGÁLATA

(7.)

MIBE FULLAD BELE TÖREKVÉSÜNK? A MERÜLNI KEZDŐ PÉTER

*„Amikor a szélre figyelte, megjíedt, és amint merülni kezdett,
felkiáltott: Uram, ments meg!”
(Mt 14,30)*

Hogyan? A hívó ember is merülni kezdhet? Hite megfogyatkozhat annyira, hogy megszűnik a természetes élet fölé emelkedése? Nemcsak, hogy megfogyatkozhat annyira, hanem még mélyebbre süllyedhet, mint a természetes ember, aki

sohasem hagyta el a part biztonságát. A hívó ember hitével nagyobb kockázatot vállal, mint az átlagember, így tehát süllyedése is nagyobb lehet. Csak az kezd merülni, aki Jézusért kimerészkedett a nyílt vizekre.

A nagyhitű Péter is megrettent saját vakmerőségétől, túlbecsülte önmagát, megijedt a széltől, és merülni kezdett. Ha Jézus el nem kapja, megfullad. Mibe fullad bele a mi hitünk? Korábbi elmékedésünkben már megnéztük a külső ellenerőket, amelyekkel szemben küzdenünk kell. Most vegyük számba a belső ellenerőket!

1. Értelmi homályunk

Noha Jézus azért ad hálát az Atyának, hogy az Isten titkait elrejtette a világ bölcsei elől, és nyilvánkozta az Őt kereső kicsinyeknek, ez mégiscsak azt jelenti, hogy a kicsik értökké váltak, tehát Isten titkaiban bizonyultak bölcsnek. Vagyis értelmi erőfeszítések nélkül csak emberalatti szintű nyugalomunk lehet a problémákat illetően.

Aki érteni akarja az Isten Országát, az is kétféle módon lehet az értelmi homály áldozata:

- Nem számol az egyre nagyobb értés ellenére is meglévő értelmi korlátokkal, gondolkodásunk végességével, valamint Isten „más”-voltával, s talán belekeseredik abba, hogy a teljes egészet sohasem bírta el. Így eljuthat egy pontig, ahol a határok és homályok egymást felerősítve hitetlenségbe csapnak át.
- A másik véglet elmulasztja a megtehető értelmi erőfeszítéseket, és mivel ezek híján nem tud kielégítően válaszolni a mindig megújuló támadásokra, egyszerre csak védhetetlennek éli meg hitét, összeroppan a támadások súlya alatt.

2. Akarati gyengeségünk

Az emberré-válás bármely útjának nagy csapdája az akarati gyengeség. Nem véletlen, hogy a nagy embereket úgy tartják számon, mint az akarat hőseit. Valamit is tenni az Isten Országáért csak átlagot meghaladó akarattal lehet.

Az akarati gyengeség embervoltunk velejárója, egyes embereknél azonban szinte beteges gyengeséggé süllyed. Mások viszont csak időnként zuhannak bele valami érthetetlen tespedtségbe, s ilyenkor nem ismernek önmagukra; kezdik hanyagolni bevált gyakorlataikat. Elfáradtak vagy beleuntak? - kérdezi ilyenkor az ember.

Az igazság az, hogy kivétel nélkül mindenki akaratával alatta marad annak, amit értelmével vagy még inkább vágyaival maga elé tűz. Eme alulma-

radáshoz azonban nagyon különbözőképpen lehet viszonyulni. Van, aki egészséges módon tudomásul veszi a lemaradást, és a fáziseltolódás behozása lesz lelki életének állandó hajtóereje. Mások meguntán önmaguk leminősítését, felülbírálják elveiket, célkitűzéseiket, de nagyon szubjektív szempontok alapján. Ezt a tipikus esetet így fogalmazhatjuk: életéhez igazítja elveit. Vagy: gyengeségét teszi meg erkölcsi zsinórmértéknek. „Ha nem úgy cselekszünk, ahogy gondolkodunk, akkor úgy fogunk gondolkodni, ahogy cselekszünk” - mondja Halász Piusz. (Csak zárójelben jegyzem meg, hogy egészen természetesen tartom, ha valaki az erkölcsi elveket saját adottságvilágával hozza összhangba. Erre szükség van. Az akaratgyengeség ott válik veszélyessé, amikor ezeket a korrigált, magunkra alkalmazott elveket sem tudjuk valósítani.) Azután vannak olyanok, akik az akarati gyengeségbe annyira belekeserednek - mivel még a leszállított normát sem tudják tartani -, hogy elveszítik hitüket. Egyszerűen járhatatlannak mondják ki Jézus útját. Elmerülnek. Elszakadnak Jézustól. Egy régi lélektani törvény így hangzik: „Emberi dolog gyűlölni a megsértett személyt.”

3. Gyökerében megosztott természetünk

Az emberi természet egy alapvető dipolaritást, kétirányú sarkítotttságot, vagy ha úgy tetszik, két, ellentétes irányú vonzást jelent. E két ellenerő kevéssé emberben van kielégítő egyensúlyban. Ahogy Bernanos mondja: „A rosszat éppúgy, mint a jót, önmagáért szeretik és szolgálják. - Valahogy mindenki hol bűnös, hol szent: egyszer a jó felé viszi valami, és nem is előnyeinek helyes mérlegelése következtében, hanem tisztán és egyedül egész lényének lendületével, a szeretet szétáradásával. Másszor a lealjasulás titokzatos ingere gyötri, a hamu ízének gyönyöre, az állatiasság szédülete, felfoghatatlan varázsa. Mit ér a századok óta halmozódó tapasztalat az erkölcsi étellel kapcsolatban? Mit ér annyi sok bűnös példája és nyomorúsága?”

Ki az közülünk, aki ne szenvedte volna saját szétszakítotttságát? Ki az, aki ne hőkölt volna vissza saját mélységeinek partján - esetleg már későn is?

Az ember alapvető megosztottsága azt is jelentheti, hogy minden helyes értelmi és akarati erőfeszítés ellenére vannak olyan irracionális mélységeink, ahol az én állásfoglalása egyszer csak átcsap az ellenkező pólusra. Ki tudja, hogy a test győzte le a szellemet, vagy az ember elnyomott szférája lázadt fel az elnyomó ellen, avagy egyszerűen csak elfogyott az a többletenergia, amely szükséges az állandó egyensúly fenntartásához?

4. Idegrendszeri terheltség

Úgy tűnik, hogy a civilizáció, a kultúra előrehaladásával egyenes arányban növekszik az emberek idegrendszeri túlterhelése. Idegrendszerünk nem tud olyan gyorsan alkalmazkodni a természetestől nagyon eltérő viszonyokhoz, mint amilyen gyorsan a természetes környezetet felváltja a manipulált környezet.

Mivel mi is korunk gyermekei vagyunk, így mi is szenvedjük ezt a károsodást. Sokan örökségként hozták magukkal és - saját életükben még rontva rajta - örökítik tovább.

Talán közöttünk a nagy átlagnál nagyobb számban fordul elő idegrendszeri terheltség, azon egyszerű oknál fogva, hogy Isten felé éppen az érzékenyebb, fogékonyabb, tehát finomabb, és ennél fogva törékenyebb idegrendszerű személyek vonzódnak.

Idegrendszeri gyengeségünk tényét fel kell ismernünk, mértékét jó volna szakember segítségével, avagy akárcsak önmegfigyeléssel és a testvérek segítő megfigyelésével megállapítani, és a helyzet ismeretében éppen a használhatóságunk érdekében szükséges ellenintézkedéseket, vagy sokkal inkább elővigyázatossági intézkedéseket megtenni. Ellenkező esetben minden más károsító tényezőnél gyorsabban következik be a teljes elmerülés.

5. Anyagi igényesség - tapadásaink

„Az ember, aki lényének mélyén a végtelen felé tör, nem tömheti be vágyai szakadékát anyagi javak felhalmozásával” - mondja Quoist. Thomas Merton önéletírásában pedig ezt mondja: „kiszámtaltam a világba azzal a gondolattal: kizsákmányolom, kisajátítom minden gyönyörűségét és kielégülését. Megtettem, amit szándékoztam, és most úgy találok: én vagyok kizsigerezve”. Halász Piusz elmékedése pedig már egészen nekünk szól: „Az igazi veszély mindig a keresztény lelkekben lappang, akik időről időre olyan kereszténységről kezdenek álmodozni, amely módot nyújt arra, hogy földi életünkben a dúsgazdag, odatúl pedig a szegény Lázár szerepe legyen a miénk. Folyton jönnek korok, amelyek elfelejtik, hogy a keresztény lélek csak a világgal való erélyes szembeszállás útján győzhet, és csak azazal hódíthatja meg, ha ellentmond neki. Évszázados benuhátságunkat talán éppen az okozta, hogy túlságosan egyezkedünk a világgal.”

Ne ámítsuk magunkat! Az anyagi igényesség, a szeretett, féltett dolgokhoz való görcsös ragaszkodás nem a világ fia számára veszélyes, hisz azok éppen ebben élnek. A mi számunkra veszélyes mindez!

A kérdés ez: tudunk-e gátat vetni határtalan bírávágyunknak? Meg tudunk-e elégedni a lehetőségeinknél alacsonyabb életszínvonallal? Alá tudjuk-e rendelni anyagi igényeinket a szeretetnek? Mert ha nem, akkor már merülünk.

6. Szétforgácsolódás

Restellem idézni a szólást: „Sokat akar a szarka, de nem bírja a farka.” Mivel érezzük, hogy tenünk kell valamit, sőt az átlagnál többet, azért ebbe is, abba is belefogunk. Elkezdünk csoportokat „gyártani”, s végül elveszünk a több csoport szervezésében. Úgy tűnik, sokat tettünk, pedig csak szétforgácsolódtunk. Itt is igaz, hogy a kevesebb több lett volna. Mivel szívünket-lelkünket nem lehet sok csoportba beleadni, ezért a létszám-eredmények ellenére ellaposodunk. Nem tudunk hitet gyújtogató láng lenni. Sőt arra sem árt vigyázni, hogy a sebes széljárás el ne fújja a mi hitünk lángját!

7. Erőink túlbecsülése - hajszoltság

Olyan lelkesítők Jézus tanai! Nem lehet rájuk válaszolni, csak teljes odaadással. Jézust követni ne is induljon, csak aki lelkes - mondjuk meggyőződéssel. És mikor legyen az ember lelkes, ha nem fiatalon? Szóval: lelkesedés, a feladatok felkutatása, vállalása, egyre nagyobb arányú belelendülés, aztán elkap a fogaskerék, már csak a hajszoltság érződik, már nem lehet abbahagyni, már nem lehet a beindított gépezetet leállítani..., és még jó, ha nem az idegösszeroppanáskor ébredünk fel. Az óvatos, a fontolgató, skrupulózus ember alábecsüli erejét, a lelkes fiatal túlbecsüli. Többre vállalkozik, mint amit egészséges és ritmikus élettempóban el tud végezni.

Jézus a teljes értékű ember teljes értékű munkáját várja tőlünk, és nem a betegesen túlhajszolt ember megbetegedését, használhatatlanságba merülését.

8. A lazítás hiánya, ritmus-, harmónia-hiány

Két csoport öt-öt órás foglalkoztatását el lehet helyezni egy délelőtt és egy délután. Az összteljesítmény tíz óra. Ugyancsak tíz óra az összteljesítmény, ha a két csoportfoglalkozás között egy nap, esetleg egy hét időköz van, mégis, a második csoport teljesítménye eme utóbbi esetekben összehasonlíthatatlanul jobb. Miért? A saját pihenségem, a közbe esett más irányú elfoglaltság, vagy kifejezett kikapcsolódás miatt.

A szív is pihen - éppen egy fél életet. A zenében forték és pianók ritmusa változik. Vagyis ami él, és ami szép, annak mindig ritmusa van. Nekünk is be kell terveznünk a teljesítmény és lazítás ritmusát, nehogy indokolatlanul harmóniátlan

váljunk, és az egyoldalú feszítés késztesen összeroppanásra és Jézus útján elmerülésre.

9. Szeretetkapcsolatok helyett csupán feladatok - magányosság

Valaki azt mondta: A magányos embert nem lehet meghatározni. És a robotembert igen? Isten által elgondolt ember-e az a lény, aki csak „erg”-ekben lemérhető teljesítményt produkál? Aki a feladatoktól nem tudja a másik embert észrevenni, nem tud vele én-te kapcsolatba lépni, nem fog-e az maga is károsodni, beszűkülni, nem lesz-e embernek is túl kevés? Ha nem ér rá szeretet-kapcsolatokat ápolni, akkor nem válik végzetesen és megbetegítően magányossá? Ha nem fogja senkinek a kezét, csupán vezényszavakat kiáltva folyton rohamosztagekat szervez, nem fog a veszélyhelyzetben magára maradvá vízbe fúlni?

10. A három kötelék valamelyikének lazítása

Aki nem beszél meg életét az Úrral, aki nem ellenőrizteti életét a lelki-atyával, aki nem fogja meg a testvérek kezét, az nagyon könnyelműen kockáztatja elmerülését. Ki-ki tekintszen magába, melyik kapocs lazítása ijesztő mértékű már. Nézze meg, be van-e csatolva e hárompántos biztonsági öve!

Az eddig felsorolt elmerülési veszélyeket egyaránt jellemezte, hogy akartunk mi Jézushoz jutni, csak valamilyen tényező figyelmen kívül hagyása eme célunkat kockára tette.

Juthat azonban az ember ezeknél krónikusabb állapotba is. Ezekre viszont - az előzőekkel szemben - az jellemző, hogy magát a küzdelem kezdik ki bennünk. Az értelmetlenség vagy hiábavalóság érzésének különböző lélektani vetületeiről van itt szó.

11. Magát a küzdőképességünket kikezdő tényezők

A hitetlenség, a cél elhomályosulása

Midőn egyre többet beszélünk ellentétes felfogásúakkal: akár a világ fiaival, az élet „józan” élvezőivel, akár meggyőződéses materialistákkal vagy harcos ateistákkal, ha ellenérveiket nem dolgozzuk fel kellő alapossággal, eluralkodhat bennünk valami lassan terjedő bizonytalanság, valami homály, amely egyszer csak délibabosan ingatagá teszi azokat a célokat, amelyekre feltettük életünket. Valódi hitehagyás esetében ezek a célt homályosító tényezők összegyülemlenek, mint a homokóra szemei, s elérve a kritikus mennyiséget - mint az atombomba töltete - robbanásszerűen nem létezőnek mutatják a célt. Biztos cél nélkül pedig ki fog küzdeni? Husserl szerint: „Embernek lenni annyi, mint teleológiai

- a cél felől meghatározott értelemben - lenni.” Tehát, ha Jézus megszűnt számunkra cél lenni, akkor mi megszűntünk jézusi embernek lenni.

A reménytelenség - az ellenerők túlbecsülése

Nemcsak a cél létezésében, de a cél birtokbavételében is lehet kételkedni, elbizonytalanodni. Ez a reménytelenség. Az előbbi inkább elméleti, ez inkább gyakorlati elbizonytalanodás. A cél, ha el nem homályosult, oly ideálisnak tűnik a gyakorlati élet mocskosságával szemben, hogy már nem is tűnik megszerezhetőnek. Az Isten olyan csendes, annyira rejtett, a világ ellenerői pedig oly harsogóak, közeli, annyira követelőzően dörömbölnek érzeink kapuin, hogy a cél elérésének lehetősége reménytelenségbe fullad.

A kétségbeesés - önmagunk el nem fogadása

Így is mondhatnám: reménytelenség önmagunk miatt.

Lehet ez lélektani zárlat, amelyet úgy hívnak, hogy csüggedés. Lírai előadásban valahogy így: „S most, hogy a nap elmúlt, s az est leszállt, a lélek megkopva, csüggedten, önmagából és a dolgokból kiábrándultan roskad magába. Hová lett az indulás paradicsomi ígérete? Hová lett a dolgok ezerszínű és ezerillatú ígérete?... A lélek elfáradt, a dolgokra pedig rászállott az este fekete csendje...”

Hihető az, hogy a kétségbeesés gögből fakad? Hallgassuk Mertont: „A kétségbeesés a legszélsőségesebb önszeretettől fakad. Akkor lép fel, amikor az ember tudatosan visszautasítja mások segítségét, hogy átadhassa magát annak a rút érzés-fényűzésnek: el vagyok veszve. Ugyanis minden emberben van titokban a lelke mélyén a kétségbeesésből - legalábbis gyökerében - , mert senki sem mentes a büszkeségtől, amely képességeink első kudarcánál felüti fejét, és mint gaz, nagyra növekszik, és az önsajnálattal gonosz virágává fejlődik. Mivel pedig képességeink soha nem elegendők, kétes esetekben kisebb vagy nagyobb fokban ki vagyunk téve az elkedvetlenezésnek és kétségbeesésnek. - A kétségbeesés annak a nagy és hajlíthatatlan gögnek legszélső kifejlődése, amely inkább ragaszkodik a kárhozat teljes nyomorúságához, mint hogy Isten kezéből elfogadja a boldogságot, és ezzel elismerje, hogy Isten felettünk van, és mi magunk egyedül nem vagyunk képesek feladataink teljesítésére.” Csak aki nem tudja elfogadni saját ilyen vagy olyan korlátoltságát, törpeségét, és nem tudja elkapni Isten irgalmának kezét, az merül el a kétségbeesésben.

A lustaság

Erről kár is többet mondani. A lusta ember egyszerűen nem akar küzdeni. Elnyeli őt a sodortatottság. Képtelen kézbe venni, és főleg kézbort tartani életét, mert az szétfolyik a semmittevésben. Miránk ez csak akkor vonatkozik, ha valaki a küzdés hosszabb periódusa után hanyatlik vissza a semmibe. Nagyon sokszor a teljes idegkimerültség külső megnyilatkozása.

A kegyelemre hagyatkozás

Sorainkban senki sem indult el ezzel a negatívummal. Épp ennek ellentéte lelkesített és hozott össze bennünket. Mégis előállhat egy idő után, vagy bizonyos kudarcok helytelen értékelése után a helytelenül értelmezett mondat központi szerepe: „Minden kegyelem.” Innen már csak egy lépés a teljes tétlenségig. Ha a kegyelem mindent elintéz, akkor miért küzdjek?

Ha lapos követ dobok a víz felszínére, a kő addig fog siklani a vízfelszínen, amíg sebessége elég nagy. Lehetséges, hogy a vízen-járáshoz, a hit szerinti élethez is nagyobb „sebességre” van szükségünk, mint az átlagember „élet-sebessége”? Nem akkor kezdünk-e merülni, amikor élettépünk, a természetest meghaladó élethiteleink kezd visszasüllyedni a világ fiainak földön járó sebességére? Vízisível ma is „járnak” a vízen, de ha lelassul a vízisí, a szíró elmerül.

Amíg Pétert vitte a lelkesedés sebessége, amíg hite lendületet adott neki, addig könnyűszerrel járt a vízen. Megtorpanva azonban - merülni kezdett. Meg kellett torpannia, mert arra is rá kellett jönnie, hogy ellentétes irányba halad, mint Jézus. Hiába tartott Jézus felé, amikor Jézus a hajó felé tartott. Az irányváltás mindig sebességcsökkenéssel jár. Mikor már nemcsak Jézust kereste, de Jézus irányát is átvette, mindketten a hajóba jutottak, és hirtelen elült a szél. Péternek azonban még sokáig fülébe csengett a kínzóan igaz szemrehányás: Miért kételkedtél, te, kicsinyhitű?!

folytatjuk

BULÁNYI GYÖRGY

EGYHÁZREND...

3.6.4. "A választás módja"

A hatalom világa a kinevezések során igen nagy körültekintéssel jár el. Minél magasabb szintre nevez ki egy személyt, annál gondosabban vigyáz arra, hogy ez a személy a maga szempontjából megfelelő legyen. Legfőbb irányító szempontja a kiszemelt személy "kompromittáltsága", azaz ne is legyen már módja hűtlenné lenni az őt kinevező hatalomhoz. Legyen annyira

egzisztenciájába nyúlóan lekötözött, hogy semmiféle visszaútja ne legyen már. A diktatúrák világában ez egészen odáig fokozódik, hogy a kijelölt személyt hűtlenség esetén az ellentábor nem fogadná el, sőt életét is elvonná. A világ fiai okosabbak a maguk nemében.

A világosság fiai sem lehetnek oktanok egészen. Az apostolokról szóló prefációban így imádkozunk: "Ne hagyd magára örök Pásztor nyájadat, hanem szent küldötteid által mindvégig őrizd és óvjad, hogy azok kormányozzák híveidet, akik rendelkezésből állnak nyájad élén, és helyetted mint pásztorod folytatják művedet." A Mátyást megválasztó jeruzsálemi közösség, a Barnabást és Pált missziós útra küldő antiochiai közösség már meg volt győződve arról, hogy választásuk az Isten, a Szentlélek választása volt /cheirotomia és cheirothesia/.

A kisközösségi egyházrend szintjei választások eredményeképpen alakulnak ki. Ebben az egyházrendben az ősegyházhoz hasonlóan mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy ezek a választások a Szentlélek választásai legyenek. Amikor a kisközösség választ, akkor különösen is az Isten munkáját végzi. Hogy ez valóság lehessen, biztosítani kell a szükséges feltételeket. Az első feltételt mindenképpen adottnak kell tekintünk annak következtében, hogy a kisközösség mindig saját tagjai közül választ küldöttet. Adva van tehát az Isten választásának első feltétele: emberileg lehetségesen jól ismerik egymást. Szó sem lehet tehát tájékozatlanságról, ami a makrostrukturális választások jellemzője. Nem százak, ezrek vagy milliók választanak meg egy általuk soha nem látott, esetleg csak újságból vagy TV-ből ismert személyt. Egymást ismerő barátok-testvérek választanak küldöttet a közös asztalt - az eucharisztikus asztalt is - körülülni tudók közül.

Hogy választásuk az Isten választása legyen, ennek második feltétele - jeruzsálemi mintára - a szívet megtisztító imádság és böjt. Csak az ily módon felkészülő testvérek kerülhetnek abba az állapotba, hogy képesek legyenek félretenni magukban mindent, ami nem az Isten gondolata. Analógiaként kínálkozik itt a pápaválasztások jelen rendje, amely messzemenően biztosítja a választás során az Istenbekapcsolódás hátterét. A kisközösségi választások során kinek-kinek joga és kötelessége lehet, hogy megérvelje testvérei számára, milyen szempontok alapján ajánlja egyik vagy másik testvérünket.

De az ilyen jellegű beszélgetéseket mindig hosszú imádságos csöndnek kell követnie. A választást sohasem szabad elkapkodni: Isten színe előtt állva és Isten előtti felelősségünk teljes tudatában kell papírra írunk jelöltünknek a nevét.

Erre a második feltételre azért van szükség, hogy érvényesülni tudjon a harmadik feltétele annak, hogy választásunk az Isten választása legyen. Ez a harmadik feltétel: a szóban forgó funkcióra a legalkalmasabbat kell megválasztanunk. A felsőbb szintbe küldést

biztosító választás során a közösség tényleges vezetőjét kell megtisztelnünk bizalmunkkal, tehát azt a személyt, aki a testvérek együttélése során megmutatta, hogy a közösséget ő tudja a legjobban szolgálni. Csak ebben az esetben van biztosítva annak a lehetősége, hogy Péter-utóddá az a személy lehessen, aki az egymásra épülő szintek mindegyikén - és ilyen választások eredményeképpen - a legalkalmasabbnak bizonyult, mégpedig a testvéreinek lelkében megszólaló Lélek ítélete szerint. Ezek nélkül a feltételek nélkül nem tud megvalósulni a prefáció kérése: "azok kormányozzák híveidet, kik rendelésedből állnak nyájad élén".

Ambíció nélkül az ember nem teljes értékű ember. Az ambíció, jelen esetben egy felsőbb szintre kerülni akarás, semmiképpen sem áll szemben Isten akaratával. Isten akarata ugyanis éppen az, hogy a felsőbb szinten is szolgálni tudó testvér kerüljön a felsőbb szintbe. Ennek az ambíciónak azonban párosulnia kell azzal, amit legegyszerűbben alázatnak nevezhetünk. Ez pedig jelen esetben annyit jelent, hogy ambícióm kiélését függővé teszem a testvéreimen keresztül megszólaló Lélek engem alkalmasnak kijelentő hangjától.

Azzal a feltétellel ambicionálom tehát a küldötti szerepkört, hogy az Isten akarja azt, hogy én legyek a küldött. Isten akarata rendre a szeretet egységet teremtő erejében nyilvánul meg. Így jutunk el a kisközösségi egyházrendben történő választás negyedik feltételéhez, amelyet ismét a pápaválasztás rendjének analógiájára abban fogalmazunk meg, hogy a választás során nem elég az abszolút többség, hanem kell a kétharmados többség is.

Ha pl. egy héttagú közösség választ küldöttet, akkor addig kell érvelnünk és imádkoznunk, amíg legalább 5 szavazatot kap az egyik testvér. Ő nyilvánvalóan nem szavazott önmagára, tehát a hat szavazatból megkapott ötöt. Ha ez a választás imádságban fogant választás volt, akkor a másképpen szavazó egyetlen testvérnek is talán könnyű belátnia, hogy nem ő egyedül, hanem testvéreinek összessége látja helyesen, hogy ki a legalkalmasabb hetük közül.

3.6.5. "A szintek elnevezése"

Az első szinten a diakónus jellegű közösségvezetőt találjuk. Az utolsó, a kilencedik szint a pápáé. A második szintet a "presbiter" jellegű közösségvezetők irányítják. A harmadik szintű vezetőt "episkopos"-nak mondtuk, mert itt jön létre a tizenkét "presbiter" egybefogásának, közösségbehozásának a funkciója. Mivel a kisközösségi egyházrenden belül az "episkopos"-nak nincs papkiszemelő és papszentelő funkciója - csak szentelést megerősítő funkciója, miként a korai ősegyházban - ezért a különbség kettőjük között nem minőségi, hanem csak mennyiségi: tízszer annyi testvért szolgál, mint amennyit a presbiter szolgál.

Az ősegyházi püspöki kézzátételre a kisközösségi egyházrendben akkor kerülhetne sor, amikor a genetikailag fölépülő szintek után létrejön az a szint, amely e genetikailag létrejött legfelső szintek küldötteiből áll egybe. Ez a küldöttekből álló szint - a genetika erejének függvényében lehet akár a harmadik, akár egy felsőbb szint. A negyedik szint közösségvezetője viselheti az "archi-episkopos" /fő-felügyelő/ nevet. A következő szintek elnevezéséhez az újszövetségi szóhasználat nem kínál már fel anyagot.

A "bíboros" elnevezés nem újszövetségi ihletésű szó, latin megfelelője a "cardinalis" /szegletkő/ pedig már Jézusra utal. Szavak majd csak kerülnek az élet nyomában. Szükségképpen is kerülnek, mert ami az emberek világában megjelenik valóságként, az nevet is kap, hiszen az ember nevet adni tudó élőlény. Talán a területi elv lesz majd segítségünkre a névadásban: megyei, tartományi, országos, regionális, kontinentális. A különböző szintű püspöki konferenciák, amelyek a Zsinatot követően életrekeltek, jól mutatják, hogy adva van az egyházban a gazdagabb rétegződés igénye.

3.7. "Nem manipulálható"

Ezek után áttérhetek modellünk újabb jelentős vonására: nem manipulálható. Senki sem írhatja elő nekem, hogy ki legyen a barátom. Senki sem írhatja elő egy baráti körnek, hogy kit tekintsenek maguk közül a legkülönbnek. Rendre a legalkalmasabb lesz a vezetőjük. Rendre, mert a kisközösségi választás sohasem lehet életfogytiglani jellegű. A kisközösségben elvileg mindig nyitott kérdés, hogy ki a közösség vezetője. Így van ez még a genetikai erő erejében létrejövő közösségek esetében is, bár a kiöregedés eseteit leszámítva ritkán fordul elő, hogy a közösséget megszüülő személy elveszíti a közösség bizalmát abban az értelemben, hogy más személy bizonyul a közösséget összefogó vezetőnek.

Sem elvileg, sem gyakorlatilag nem ilyen egyértelmű a vezető személyének állandósága a genetika fölötti szinteken. Előfordulhat, hogy át kell adnunk a vezetői szerepkört az alkalmasabb testvérnek. Ha pl. eljutottam már a testvérek korábbi választása következtében a 6. szintig, de idő múltával pl. a 4. szint megvonja tőlem a bizalmát, és más testvért küld helyettem az 5. szintre, akkor ennek az 5. szintnek nyilvánvalóan nincs módja arra, hogy én képviselhessem az 5. szintet a 6.-ban.

Ezért gondolom nagyon fontosnak, hogy ha felkerültem már a 9. szintbe is, akkor is tagja maradjak végig az alsóbb szintű közösségeknek, azaz mindazoknak a közösségeknek, amelyek küldött szintűek és ezenfelül még benne maradjak a saját genetikám által kifejlesztett szintek legfelsőjében.

Úgy gondolom, hogy a fentiekben elmondottak biztosítják, hogy szinte szeizmográf-érzékenységgel

tudja érzékelni ez a modell a testvérek mindenkori alkalmasságát. Eddigi tapasztalataink szerint az első küldött-szinten jónak bizonyult, hogy évenkénti választással tudakoljuk meg, hogy kik azok, akik Isten rendeléséből állnak Isten nyája élén. Az időnek, a tapasztalatnak kell majd kidolgoznia, hogy ez az évenkénti választás életszerű-e a modell felsőbb szintjein. Analógiaként kínálkoznak e tekintetben az egyház különböző szerzetesrendjeinek alkotmányai, amelyeknek nagy része elutasítja az életfogytiglani jellegű funkció-betöltést, de három vagy hat évre választja meg a maga vezetőit. Valószínű, hogy a felsőbb szintek nagyobb személyi állandóságot kívánnak meg, mint az alsóbbak, de ezt tapasztalatok nélkül előre nem lehet megmondani.

Nincs kizárva, hogy még a legfelsőbb szinten is győzhet az afrikaiak által kezdeményezett grémium-gondolat, s így akár az is elképzelhető, hogy a Péter-tisztelet évről-évre a 9. szint más és más testvére tölti be - a körben elnöklés analógiájára. Ismétlem, mindezt csak a gyakorlat mutathatja meg.

Egy ilyen jellegű egyházrend nem manipulálható. Üldözni üldözhető. Számkivetéssel, bürtönnel, hallálal ritkíthatók és zavarhatók a sorok, de ez a modell, s aki ebben a modellben nevelődik, alighanem sohasem fog azonosulni az üldöző hatósággal; soha el nem fogadja annak a jelöltjét, nincs is módja reá. Nincs mód arra, hogy valaki képviselhesse az üldöző hatóságnak nem-teológiai, nem-jézusi szempontjait, s ezeket belekeverje az egyház célkitűzésébe.

A katedrálisok, püspöki paloták, függetlenített személyek, személyi és dologi kiadások nélküli egyházmodellt összehasonlíthatatlanul nehezebb bármely üldöző hatóságnak kezesbáránnyá szelídítenie, elterelnie a jézusi célkitűzéstől. Mindez megfogalmazható pneumatológiailag is. Ha a közösség vezetője az, akit a Szentlélek ajándékai tettek közösségvezetővé, ha tehát a hivatal szükségképpen karizmatikus hivatal, és ha ily módon megszűnik a karizma és a hivatal feszültsége, akkor a Sátánnak nincs hol megfognia az egyházat. Összesen annyit tehet, hogy "erősítheti azt a vértanúgyártás munkájával." De abba nem tud beleszólni, hogy ki legyen az egyházban vezető. Nem tud vértanúságra nem hajlandó, hanem vértanúság helyett az egyház és a hatóság érdekeit ügyesen összeegyeztetni akaró embereket rakni a vezetésbe.

Úgy is mondhatnám, hogy ez a modell megszűnteti annak a lehetőségét, hogy a tanítvány különb legyen a Mesterénél. A modell megszűnteti azt az abszurditást, amelyet nagy arányokban termeltek a múlt egyházrendjei. Jézus szerint a tanítvány csak úgy lehet tanítvány, hogy nem lesz különb Mesterénél.

Ha a tanítvány bíboros lesz, úgy lesz bíboros, ahogy Jézus bíboros volt a Getszemánitól a Golgotáig. Ez a szöveg nem forradalmi szöveg. "Ez a szöveg szolid, jézusi szöveg." Katolikus szöveg. Orthodox szöveg,

mert ortopraxison alapul. Az afrikai testvérek között püspököket is találhatunk, akik ezt a szöveget mondják.

URBÁN JÓZSEF

BOKOR – TOTYA – MISE...

„Aki nem gyűlöli apját, anyját, testvérét... nem lehet a tanítványom.”

I.

A mai evangéliumi részlet gyűlöletet említ. Sokszor hallottuk, ismerjük már jól a magyarázatot: az arám, Jézus anyanyelve kontrasztokban beszél. Ezért a mondatot akár úgy is lehet magyarra fordítani, hogy „aki jobban szereti apját, anyját..., nem lehet a tanítványom”.

Mégis mintha e magyarázat után is maradna bennünk valamiféle elégedetlenség. Nehéz túllépnünk az erős szó okozta első sokkon? Ki tudja, talán igen. Meg aztán az is van, hogy úgy érezhetjük, ezzel a magyarázattal sem jutottunk sokkal előbbre. Mert mit is jelent az, hogy előnyben részesít, jobban szeret? Meg hogy éppen ezt nem szabad?

II.1.

A figyelmünk talán kevésbé akad meg a felsorolás utolsó elemén – „sőt még saját magát is” –, most mégis innen szeretnék indulni. Mit jelent ez? Hogyan lehet jól gyűlölni, vagy ha úgy tetszik, „nem jobban szeretni, nem előnyben részesíteni” önmagamat?

Az öngyűlöletről HBO híres filmsorozata jut eszembe, a Trónok harca. A Királyvár nevű városállamban a hit követői veszik át lassan az uralmat. Nem egyszerűen bírálják a bűnös életvitelt – szegényekét és gazdagokét egyaránt –, hanem erőt is alkalmaznak, hogy érvényt szerezzenek a hitnek. Részint jókora furkósbotokkal járnak-kelnek, részint a hitelességükkel megnyerik maguknak a tömegeket. Ez az erejük másik, talán jelentősebb eleme: a tömeg.

A meggyőzés eszköze tehát a szó, mégpedig a tettekben és viselkedésben igazolást nyerő szó. A hit képviselői elsőként magukon kérik számon azt, amit hirdetnek, akár a gazdagokat bírálva is. Ők az elsők, akik szörruhában járnak, vezekelnek, lemondanak a hívságokról és a feslett életéről.

Mindennek ellenére a nézőben lassacskán az alakul ki, hogy nem kér az efféle „hitelességből”, bármennyire következetes is a hit harcosainak hozzáállása és magatartása. Túl sok a veszteség. A világ nemcsak büntelen lesz, de szürke is, élettelen is. A helyes megnevezést kereső néző az ilyesfajta magatartásra végül talán nem is a hitelesség, hanem inkább a fanatizmus, a vakbuzgóság szót használná. Hiteles ez, de ártalmas.

A Trónok harcát azért is említettem, mert – véleményem szerint – azt mutatja nagyon jól, mire is gondolhatnak kortársaink, ha istenközpontú, hívő, teokratikus berendezkedést említik nekik, és milyen lenne szerintük, ha az egyház, a hit, a vallás tenné a rendet. A kereszténységre történő utalások nagyon is egyértelműek a filmben. Nyomasztó, megnyomorító kép tárul elénk: a bűn se jó, de ez még annál is rosszabb.

De térjünk vissza a magunk kérdésére! Hogyan lehet jól gyűlölni önmagam? Úgy is föltehetnénk a kérdést: mik a helyes, a jó hitelesség kritériumai? Hogyan lehet különbséget tenni a „hitelességek” között, ha azt látjuk, hogy önmagában a hitelesség, a következetesség nem elegendő kritérium? Milyen a nem gyilkos öngyűlölet? Milyen a nem gyilkos hitelesség?

2. Menjünk csak tovább a mai evangéliumi szövegben! Jézus azt mondja: „Aki nem veszi fel keresztjét, és nem követ, nem lehet a tanítványom.”

Érdekes szövegváltozatok vannak itt, legalábbis ami a fordításokat illeti. A görögben – és a latinban – így szerepel: „Aki nem veszi fel keresztjét, és utánam jön, nem lehet a tanítványom.” A liturgikus fordítás ezt így adja vissza: „Aki nem veszi fel keresztjét, és (nem így) követ engem...”

Az a benyomásom, hogy többnyire nem figyelünk föl erre a mozzanatra, hanem úgy halljuk a szöveget, mint ami azt mondja: nem lehet Jézus tanítványa az, aki nem veszi fel a maga keresztjét, és nem követi Jézust. Aki a tanítványa akar lenni, annak be kell állnia mögé, és vállalnia kell az ezzel járó keresztthorodást.

Ha szó szerint nézzük a szöveget, akkor viszont nem erről van szó, hanem arról, hogy nem lehet Jézus tanítványa az, aki Jézus mögött lépdel ugyan, de nem veszi magára a keresztjét. Ha így van, akkor igencsak hangsúlyossá válik a kereszt fölvétele, a saját kereszt felvétele. A keresztet fölvenni és Jézust követni – ezek együtt kellene a tanítványsághoz. Nem elég Jézus mögött járni, mert ha nem vettem fel a keresztet, akkor nem lehetek a tanítványa. Úgy lehet Jézust követni, hogy föl vesszük a keresztet, a saját keresztünket.

Vajon ez a fajta keresztfelvétel már önmagában Jézus-követés? Vagy pedig a saját kereszt felvétele a Jézus-követés feltétele, vagy pontosabban a Jézus-követés útja: ezen az úton lehet tanulni a Jézus-követést? Izgalmas kérdések lehetnek ezek. Annyi mindenesetre bizonyosnak látszik, hogy pusztán Jézus mögött lépdelve a saját kereszt felvétele nélkül senki nem lesz Jézus tanítványává.

De önmagában a saját kereszt felvétele sem világos kritérium. Ha ugyanis azt keressük, hogy mi is az önmagát gyűlölni tartalma, meg hogy egyáltalán miért is kell gyűlölnie a leendő tanítványnak önmagát, akkor könnyen rátalálhatunk a következő válaszra: azért kell a leendő tanítványnak önmagát gyűlölnie – a saját keresztjét hordoznia –, mert az „önmagánál”, vagyis itt

belül van a bűn, a rossz forrása. Ezt a rosszat kell gyűlölni. Az önmegtagadás, a mortificatio, az önsanyargatás ezt a rosszat akarja kiegyelni az emberen belülről, aztán az emberen kívülről, az emberi kapcsolatokból, az egész világból. Megtisztítani a világot! – Mintha ez lenne a teokratikus berendezkedést és rendet kialakítani akaró mindenféle hozzáállásnak is a programja. És lehet ezt hitelesen csinálni, csak önmagánál kell kezdenie. Itt van hát az „önmagát gyűlölni” alapja – gondolhatnánk. Önmagát gyűlölni, fölvenni a keresztet, fölvenni a belső rossz, meg a sok-sok külső rossz keresztjét, nem bedőlni a csábításnak, hanem kérelhetetlenül követni a hitet, a tant, és folytatni a rossz elleni küzdelmet: ez a program!

Ez a program?

3. Jézus nem ilyen képet fest az Isten Országáról. Jézus arról beszél, hogy hagyjátok az aratásig, ott majd elvállik... Jézus azt mondja, hadd növekedjék együtt a búza meg a konkoly. Nem a ti dolgotok, nem a mi dolgunk az elválasztás, az ítélet. Egyelőre jobb, ha azt figyeljük, hogyan növekszik a termés. Jobb, ha tanuljuk az ámulatot, jobb, ha szemléljük a növekedés csodáját.

A rosszról, a bűnről is beszél Jézus: „menj, és többé ne vétkezzél”. De nem ez az első szava. Előtte befogadja a bűnöst, úgy, ahogy van. Ez az első tette. És ha ez sikeresen megtörtént, akkor mondja neki: „Menj, és többé ne vétkezzél!”

Rossz, ha fordítva van. Rossz ugyanis, ha valójában egy ki nem mondott sorrend azt diktálja: „Menj, és többé ne vétkezzél, én sem ítélek el.” Vagyis ha azt mondjuk: ha nem vétkezel többet, ha vállalod, ha megígéred, ha leteszed a nagy esküt, és úgy is élsz, hogy nem vétkezel, akkor én sem ítélek el.

Ha így van, akkor az irgalom, a befogadás feltétele az élet megváltoztatása, ahol ez a megváltoztatás nem kevesebbet jelent, mint magát a „megváltást”. Ha megszabadulsz a bűntől, a benned levő rossztól, akkor van számodra irgalom és megbocsátás. Döntsd el, mit akarsz!

Ez a szemlélet valójában az önmegváltást hirdeti, és ennek a lehetetlen, megoldhatatlan feladatnak a terhét teszi rá az emberekre. Hiteles? Igen, mert magára is ezt a terhet veszi. De az így értett hitelességből következik az a fajta önsanyargató spiritualitás, amely nem egyszerűen józan és szikár, hanem örömtelen és keserű, bár kétségkívül kárpótláshoz is jut. Az öröme az lesz, hogy másokból is képes kiegyelni mindenféle örömet, vagyis az, hogy hatalomra tesz szert mások fölött. A hatalomgyakorlás örömét kapja. Beteg lelkeség – beteg világlátás, beteg istenkép – ez, amely látszólag helyre tesz és rendet rak, valójában azonban mindent megbetegít és megöl.

A hitelességek közötti megkülönböztetést lehetővé tevő kritériumokat keresve itt talán rátaláltunk

egyre, amely ez lehetne: be tudom-e fogadni a bűnöst; hogyan tekintek a bűnösre?

Hogyan csinálja ezt Jézus? Az evangéliumi beszédhelyzet, az eredeti, nagyon fontos. Ezt a helyzetet kell magunk elé képzelnünk.

Jézus olyan valakivel beszélget, akit „rajtakaptak”. Az illető megszegyenülten áll előttük, a kutató, vizslató, elítélő tekintetek keresztüzében. Ő a célpont. Az elítélő és megbélyegző szavak és tekintetek dárdaként fűrődnek belé. A színen egy legyilkolás jelenetét látjuk. Aki középen áll, az is szégyenkezik. Fontos, hogy ő sem tudja kivonni magát ebből a körből. Nem egyszerűen fizikailag van itt tartva. Erőnek erejével, de nem pusztán testi erővel tartják itt. Ő maga is itt tartja magát, a belső elítélés erejével. Neki ez a világ. Nincs más világa, ahol lehetne. Ez a tér, ez a szociális tér azonos a léte terével: „Ez vagyok én. Itt vagyok. Ez a tér adja meg az életem értelmét, ez adja meg a létem, a valóm tartalmát. Itt nyerek értelmet. Itt tudom kimondani, hogy ki vagyok én.” Nincs más világ. Nem feltétlenül arról van szó tehát, hogy ő belsőleg azonosult valamivel. Hanem az történik, hogy a külső tér, a társadalmilag létrehozott tér egy olyan világot teremt, amely a középen álló világává is válik. Egy olyan valamivé, amiből nincs, mert nem lehet több mint egy. A belsővé tétel ebben az értelemben igaz. Nem azonosult vele, vagyis nem döntött mellette, hanem benne van abban az értelmezési tartományban, abban az értelemmel teli térben, amely értelmezhetővé tesz egyáltalán bármit.

Ezt a teret töri fel Jézus. „Hol vannak...? Én sem ítélek el.” Egyszeriben megszűnik ez a világ. A vádló világ – a való világ, az addig egyetlen valónak érzékelt világ – megszűnik. Nem pusztán szertefoszlik – a vádlók egyenként elsomfordálnak –, hanem áttöri és széttöri az új világ, Jézus világa, a Jézus által megteremtett világ.

Egy új tér alakult ki: „Én sem ítélek el.” És az a mondat, amely ez után következik, ezt a teret, ezt a világot teszi hozzáférhetővé a későbbiekben is: „Menj, és többé ne vétkezzél!” Hogy ez mit jelent (ez a menj, és többé ne vétkezzél), az az előző mondat által teremtett térben nyeri el a tartalmát. Az „Én sem ítélek el” történését kell magunk elé idézni, ha meg akarjuk ragadni a „menj, és többé ne vétkezzél” tartalmát.

Mit élünk át, ha az asszony helyzetébe képzeljük magunkat? Milyen érzések ébrednek bennünk? Szabadság, öröm, távlat, levegő, lélegezni akarok, felsőhajtók, körül nézek, Jézust akarom nézni, a szemét akarom látni, látni akarom a tekintetét, ebben a tekintetben akarok maradni, itt akarok maradni, életet kapok, élek, élni akarok tovább, itt akarok élni. „Menj, és többé ne vétkezzél!” Mit jelent ez most? Azt, hogy a tiéd ez a tér, a tiéd ez a világ. Lehet továbbra is a tiéd. Ne félj, nem múlik el. Ez nem csak most van. Ez mindig van. Ez van mindig. Ez van. Ez a való világ. Az Isten Országában

van. Az Isten Országában bennetek van. Az Isten Országában köztetek van.

Aki ezt megtapasztalja, az nem pusztán valami rendet tapasztal meg. Aki ezt megtapasztalja, az a valóságot, az igazi létet tapasztalja meg. Aki ezt megtapasztalja, az egészen más értelemben beszél a hitelességről. A hitelesség itt nem egyszerűen „walking the talk” – azt teszem, amit hirdetek, amit állítok; összhang van a szavaim és a tetteim között –, hanem ennél többet, vagy még inkább valami mást. A hitelesség a valósággal történő találkozást és kapcsolatot jelenti. A hitelesség az, hogy a valóság átalakító módon elérhető a lelkemben, a szívem mélyén. A valóság adja magát, az élet mindig adja magát nekem, és általam a többieknek és a világnak, és átalakít mindent. A valóság, az élet, a közös alap elérhető, itt van, mindig itt van, vissza lehet térni hozzá, és öröm, tágasság, befogadás, közösségvállalás, hordozás, közösség, több és gazdag, túlsorduló élet következik belőle. Ez a hitelesség.

Vajon nem úgy van-e, hogy a kereszt, a saját keresztem hordozása valamiképpen ennek a hitelességnek a megélése? És hogy aki megtapasztalja ezt a fajta hitelességet, az követővé válik?

Ne feledjük! Ahhoz, hogy felfogjuk, miben áll ez a hitelesség, vissza kell térnünk ahhoz az eredeti ponthoz – az eredethez, a forráshoz –, amelyet az előbb láttunk: ahol Jézus azt mondja: „hol vannak...? Én sem.” Ez a beszédhelyzet az a pont és forrás, ahonnan értelmet nyer minden.

Innen, ebből a helyzetből nézve a keresztem hordozása azt jelenti, hogy lehetek, vagyok, ebben a töredékességemben és bűnösségemben is vagyok és lehetek. Elfogadva vagyok, ajándékozva vagyok – vagy még inkább: a lét, az élet mindig ajándékozva van nekem, és ez az életem –, megtartva vagyok. Megyek tovább. Most már így megyek tovább. És szeretném ezt hirdetni, megélni, elé élni másoknak is. Szeretném, ha mások is látnák és tapasztalnák ezt. Hiszen képtelenség nem vágyanom erre!

Az ilyen ember mintegy magamagától tanítvány lesz, követő lesz. Magamagától – értsük helyesen! – azt jelenti, hogy ettől az eredeti és átalakító – új világot teremtő – tapasztalattól. A Jézussal való találkozás tesz tanítvánnyá. A Jézus terével való találkozás, a Jézus által megnyitott térben megmártózás tesz tanítvánnyá. És aki tanítvány, az nem akar mást, mint újra meg újra megnyitni ezt a teret, megteremteni ezt a világot, valósággá – a másik és a másikkok számára is valósággá –, azaz elérhetővé, megtapasztalhatóvá tenni az Isten Országát.

Azt kérdeztük, milyen kritériumok segíthetnek megkülönböztetni a hitelességeket? Itt mintha azt látnánk, hogy ennek a fajta hitelességnek a nyomán élet fakad. Aki ebből a hitelességből él, az nem egyszerűen erőre tett szert, hogy valamiféle hősies életet éljen. Nem arra kap erőt, hogy ellássa a saját feladatait, a maga által

meglátott feladatokat. Nem arra kap erőt, hogy rendet tegyen, és végig vigye a rendrakás nagy misszióját. Hanem életet kap, olyan életet, amely reményt, örömet, távlatot ad; amely meglátja, hogy „ez jó”. Vagyis olyan látást kap, amely részese a teremtő Isten látásában, a teremtő látásban: abban a látásban, amely nem megállapítja, hogy van ez a jóság, hanem amely képes „előlátni”, „ki-látni” (a kibábáskodás mintájára) a világból a jót. Teremtő, pedagógiai látás ez.

Az, amit Charles Taylortól hallhattunk a Bokor Nagytáborban, itt érdekesen jelentkezik. Taylor arról beszélt, hogy Jézus látásával kellene látnunk az embereket, ahogyan a szentek is. Mint ahogy a boldognak mondások nem deskriptívek, hanem performatívok, nem leírnak, megállapítanak egy tényt, hanem teremtenek, alkotnak.

Ez lehet tehát az a kritérium, amely megkülönbözteti egymástól a rendrakó, tisztogató, a rossz ellen forduló, erőt és hatalmat gyakorló hitelességet attól a hitelességtől, amely az Isten Országának szelíd, belülről teremtő uralmát idézi fel- és meg.

4. Legyen szabad még egy mondatot mondani az öngyűlölet, a kereszthordozásról és a szenvedés kapcsolataról! Azért néztük ilyen részletesen ezt az evangéliumi jelenetet, mert azt akartuk megérteni, mit is jelent az apa, anya, testvér stb. gyűlölete, és ehhez annak megértéséből akartunk eljutni, hogy mit is jelent „önmagát gyűlölni”.

A „hol vannak a vádlóid” és „én sem ítélek el”, láttuk, új világot teremt. Szokatlanak tűnhet azt állítani, hogy az „öngyűlölet” abból áll, hogy engedjük a világunkat, a valóságunkat Jézus által meghatározni. Inkább ahhoz vagyunk szokva, hogy fájdalmakat, szenvedést kellene vállalnunk Jézusért és az Isten Országáért.

Két meglátást szeretnék elmondani. Az egyik az, hogy a szenvedés kapcsán önkéntelenül is a közepén állóra gondolunk először: Milyen szenvedés vár a Jézussal való találkozás után a nyilvános bűnösre? De azt hiszem, érdemes lenne először Jézusra gondolnunk, és azt megnézni, hogy mit vállalt ő annak érdekében, hogy feltörje az bűnösre magába záró világot.

Végső soron ez a magatartása vezetett ahhoz, hogy legyilkolták. Itt, ebben a jelenetben még nem őt célozzák a kézben tartott kövek. De amikor magunk elé képzeljük a történetet, vajon nem közepén látjuk-e Jézust? Nem ott látjuk-e, ahol korábban az asszony volt? Nem ez-e az a hely, amelyet Jézus önként vállal: a bűnösökkel való közösség? Veszélyes hely ez! A bűn miatt az – de vajon mi itt a bűn, miről derül ki végső soron, hogy az a bűn? Nem az lepleződik-e le, hogy a pellengrére állítás, a bűnöstől való elhatárolódás az igazi bűn? És az, aki ezt leplezi, halálos veszedelembé kerül. Aki közösséget vállal a bűnösrel, az a szenvedés vállalására

is igent mond: magára veszi keresztségét, nem szereti jobban magát, mint a bűnöst, nem szereti jobban magát, mint azt a küldetést, hogy új világot teremtsen a bűnösnek.

Talán ez után lehet a bűnösre váró további szenvedésekre gondolnunk, és ez a másik meglátásom. Valóban olyan könnyű engedni, hogy Jézus szabja meg, mi a világom? És úgy van, hogy azért hív szenvedésre az Isten Országá, mert magas erkölcsi követelményeket támaszt, és ezzel gátat szab a vágyainknak? Nem éppen azért örömhír-e az evangélium, mert felszabadító üzenet, és nem az derül-e ki újra meg újra, hogy nehéz nekünk, embereknek a szabadság?

Örömteli tapasztalatot szerezni a valódi szabadságról: ez minden gyógyulás útja. És hogy mennyire nehéz ez, az is része mindannak a tanulási tapasztalatnak, amely a gyógyuláshoz tartozik.

Eszembe jut Alvin Toffler egy sokat idézett mondása: „The illiterate of the 21st century will not be those who cannot read and write, but those who cannot learn, unlearn, and relearn.” A 21. század írástudatlanjai nem azok lesznek, akik nem írnak, nem olvasnak, hanem azok, akik képtelenek tanulni, ki-tanulni, és újratanulni.

Lehet ezt pozitívan is mondani: a valósággal való minden új találkozás (learn) azt feltételezi, hogy „ki-tanuljunk”, azaz kilépünk a régi sémáinkból (unlearn), és megtanuljunk az új tapasztalat szerint látni (relearn). Ha ez könnyű lenne, nem beszélénk folyton róla.

És az, hogy nehéz, azt jelenti, hogy szenvedéssel jár. Olykor olyan szenvedés elviselésével is, amelyet a környezet és mások mérnek ránk. Kimaradni a korábbi, a régi szemlélet struktúráiból minden esetben az otthontalanság és a kitesztottság megtapasztalásával jár. „Az emberfiának nincs hová lehajtania a fejét...” Jelent-e mást a „jobban szeretni apát, anyát, testvért”, mint nem vállalni azt az otthontalanságot és kitesztottságot, amely az Isten Országá mindig új honfoglalásának a következménye? És jelent-e mást az evangélium öröme, mint megtapasztalni, hogy ez a betörés új otthont teremt? Jézus nem öncélú szenvedésre hív, hanem az Isten Országá befogadására. És ha ez szenvedéssel jár – ha ennek az újnak a befogadása szenvedéssel jár – , örömteli szenvedés ez, mert gyümölcse az igaz közösség megteremtése, ahol nincs első és utolsó, hanem mindenki otthonra talál, mert lehet, létezhet, élhet.

III.

Keresztényként erre vagyunk hívva. Jézus követése ebben áll.

A Bokor is erre van hívva. Az a hivatásokat, hogy legyetek egyház. Azt kérem tőletek, azt mondom nektek: Legyetek egyház! Legyetek! Kelletek. Lássátok ki a világból és az emberekből a bennük levő jót! Te-

remtsétek meg Jézus terét, azt a teret, ahol Jézus tekintetével lehet találkozni, és ahol mindenki szabadságra és közösségre, otthonra talál, mert megtapasztalja az igazi valóságot, a maga igazi valóságát.

Kell a Bokor!

FIERS MÁRTA

TOTYA EMLÉKEZÉS...

Uram,

Köszönjük neked azt a drága gyermekedet, akit mások Szegheő Józsefnek, Szegheő tanár úrnak hívtak, és akit mi Totyaként ismertünk és szerettünk.

Tudtuk róla persze, hogy matek – fizika szakos tanár, de bennünket sokkal fontosabb dolgokkal gazdagított. Az elkötelezettségével, hűségével, a hitével. Esetenként a kételyeivel. A széles teológiai és művészeti látókörével, a film- és könyvajánlataival, a szép énekhangjával, az általa hallás után lekottázott Kaláka-számokkal. Az ő lelkesedése ismertette meg velünk Fodor Ákost.

Minden közösségi találkozóra eljött Kecskemérről is, aztán Szegedről is, egészen addig, amíg már az ő révén találkozhattunk a pesti rendházban. Ahhoz képest, hogy sokszor milyen ágrólszakadtul tudott kinézni, (előfordult, hogy télvíz idején szandálban járt, mert nem volt meleg cipője,) ajándékozni mindig tudott. Tőle van a francia nyelvű Újszövetségem.

Az utolsó évtizedben különféle testi kórok sújtották, de megtanult ezekkel együtt élni, panaszkodás nélkül végezte tovább a dolgát. Ebben is példa számunkra.

Az ember sokféle közösségnek tagja élete folyamán, mi Totyával 1975 óta tartoztunk egy Bokor-közösségbe.

Ez a közösség egy éve fájdalmasan érzi Totya hiányát, de hitünk szerint ő már egy más dimenziójú közösségben énekel dicséretedre, Uram.

Mi is ebbe a kórusba igyekszünk előbb-utóbb, légy hozzánk irgalmas, Urunk!

Kérünk téged, hallgass meg minket!

KOVÁCS LÁSZLÓ

TOTYA 1. ÉVFORDULÓ 2016.

Kedves Totya! A keddi közösségi találkozón már nem leszel ott. Haláloed első évfordulóján, miért is adjak hálat Istenünknek, Atyánknak?

1. Egy közösségi tanúságtevés

2011 nyarán, Szegeden volt a *Bokor Nagy Tábor*. Ez Neked volt köszönhető. És ez nem kis dolog! Tudjuk, hogy a Bokor közösség a diktatúra idején, de utána is az egyház, de a piarista rend részéről is, enyhén szólva megkérdőjelezett volt. Bulányi piarista szerzetes afféle fekete bárány volt számukra.

Te bokorközösségbe, *Kovács Teri* csoportjába jártál havonta, még Kecskemérről és Szegedről is. Gyurka halála után a csendes visszahúzódományból kilépve, mint házfőnök felajánlottad a szegedi iskolát a BNT megtartására.

Szervezőként páran leutaztunk Szegedre, és ott a templom pitvarában felfedeztünk egy falra függesztett táblácskát „*Piarista szentek és hitvallók*” felirattal. A táblán, meglepetésünkre ott szerepelt Bulányi képe is. Te raktad ki a képét.

A Tábor nagyszerűen sikerült. A tábla ugyan lekerült a falról, és Te elkerültél Szegedről. Tanúságtevésed a Bokorról attól kezdve és egész haláloedig megkérdőjelezhetetlen volt. Ezért a tanúságtevéséért szeretnék most köszönetet mondani, neked Istenem!

2. Egy személyes példaadás

Az *egyéni példaadásod* is megdöbbentő és szívet szorongató volt. Haláloed előtt alig pár nappal még ott ültél négy és fél órát a Gyökér találkozón. Tudtuk, hogy beteg vagy, de senki sem gondolta, hogy pár nap múlva halott leszel.

A találkozó végén, látva hogy inged csurom vizes, és nehezen kelsz fel a székről, megkérdeztem: Baj van, fájdalmaid is vannak? Na, ja! – válaszoltad. Nem kellett volna eljönnöd – mondtam. Csak annyit válaszoltál: Dehogynem! És jól ismert mosolyoddal indultál haza.

Igen, *hazamentél*, hiszem, hogy az Örök hazába! Sze-
mélyes önfegyelemből, hősiességből és mindhalál-
ig való hűségből példát adva nekünk.

Istenem, *köszönöm* Neked Totya testvérünket!

FODOR ÁKOS

VERSEK

AZ IDŐ CAMMOG...

Az idő cammog, vagy rohan,
de végül elhagy biztosan:
e gond fagyasztja vérünk...

Ám sírni rajt' nem érdemes:
bölcsebb, aki módot keres
jól élni, amíg élünk...

AXIÓMA

mire megtanulsz
énekelni, dalod már
rég nem arról szól

EGY AJÁNDÉK ELHÁRÍTÁSA

Ne adj igazat.
Neked túlsokba kerül;
nekem meg épp van.

ROMÁNC

Lám, ez a kedves nő is
mellettem öregedett meg
a metrón:
föladva
(előnyös) profil-
helyzetét, szembefordult.

PÉNELOPÉ

tétlenség tervét
szövöm éjszaka - nappal
fölfejtem azt is

EGY HAIKU TÚLCSORDUL

ikrásodsz, mézsem,
színed mélyül, aranyam,
borom, erősödsz;
hunyoroghatok-e még
fényedben, napom?

MERZA JÓZSEF

TERÉZ ANYA...

A 60-as évek második felében felismertük,
hogy a kétségtelen alacsony gazdasági színvonal
mellett, a magyar társadalom a második világ tagjaként,
a harmadik világhoz képest még mindig sokkal jobban
él. Lelkiismereti kérdéssé vált, hogy "van-e
szegényünk". Az egyedi eseteken túl törekedni
kezdünk a szegények szervezett támogatására a
számunkra adott legális vagy nem legális csatornák
felhasználásával. Mai szemmel nézve is tekintélyes
összegek jöttek létre. Hamarosan már gondot jelentett a
gyűjtött összeg "kijánlása" a konvertibilis valutát
használó országokba. Személy szerint ismertem olyan
barátaimat, akik a hosszabb időn át megtakarított
pénzüket teljes egészében felajánlották Teréz Anya
szegényeinek segítésére.

Olyan, köztisztületben álló tagunk is volt, aki
személyesen ki akart menni segíteni Indiába. Teréz
józan gondolkodását jellemzi, hogy az ilyen szándékot
fontolgató embereknek azt javasolta, hogy hazájukban
keressenek gyakorlati segítő – anyagi vagy egyéb -
területeket.

Ebbe a témába nem megyek bele
részletesebben. Miközben figyeltünk sokfelé,
váratlanul Lékai bíboros tette lehetővé egy országos
gyűjtés megtartását. Indítékait nem ismertük, de hát
mindenkinek lehet szíve akkor is, ha egyébként meg
van kötve a keze és könnyíteni akar a lelkiismeretén.

Borítékba tettem hát egy elfogadható, túl nagy
gyanút nem keltő összeget és bementem a Bíboros
fogadóórájára és közöltem, hogy barátaim ezt a pénzt
küldik Teréz Anya számára. Lékai tudhatta, honnan fűj
a szél, dokumentálható, hogy nem szerette a
bázisközösségeket, de átvette a borítékot és amikor el
akartam jönni, pedánsan megjegyezte, hogy nyugtát fog
adni róla. Kovács Teri volt velem, tanúskodhatna, ha
élne. Ennyi az egész. Az elismervényen 1978-nak
kellett volna szerepelni, a gépelési hibát nem vettem
észre.

A harmadik világ anyagi támogatása a nehéz időkben sem szűnt meg. Barátaink megértették, hogy nemcsak szöveggel, hanem a Mammon konkrét elutasításával is ki kell fejezniük szándékukat "égi erszényük" tartalmának gyarapítására. Az általam ismert összeg a kilencvenes években túlhaladta a tíz milliót, ami minden támogatás nélkül, kizárólag önerőből működő NGO esetében figyelemre méltó jelenség.

BUDAPESTI ÉRSEKI ÁLT. HELYTARTÓSÁG

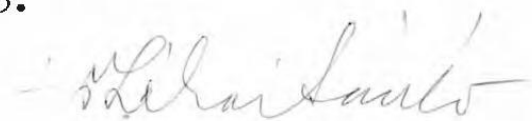
1053 Budapest, V. Eötvös Loránd u. 7.

Telefon: 189-405

E l i s m e r v é n y

72.000.- Ft., azaz Hetvenkétezer Forintról, mely összeget a Teréz Anya részére küldendő gyógyszer adomány fedezetére a mai napon átvettem.

Budapest, 1078. április 13.

bíboros, primás, érsek